

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:
 v Ljubljani na dom dostavljen:
 celo leto . . . . . K 24—
 pol leta . . . . . 12—
 četrt leta . . . . . 6—
 na mesec . . . . . 2—

in upravnistvu prejemani:
 celo leto . . . . . K 22—
 pol leta . . . . . 11—
 četrt leta 5.50
 na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Iskaja vsak dan svoja imena medlo in pravnike.
 Inzerati veljajo: petostopni večkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parle in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih inzeracijah po dogovoru.
 Upravnistvo naj se pošiljajo namene, reklamacije, inzerati itd. to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
 Na pismena naročila brez istodobne vnosilne naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—	celo leto . . . . . K 28—
za Nemčijo:	13—	pol leta 6.50
za Ameriko in vse druge dežele:	6.50	četrt leta 2.30
	2.30	na mesec . . . . . K 30—

Vprašani glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnistvo: Kraljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

Ogrska kriza.

Dunaj, 1. aprila.

Ogrska kriza je nenadoma spreminila svoje lice. V splošno presečenju političnega sveta je bil Khuen zopet poverjen z ministrskim predsedništvom, toda ne ker se mu je posrečilo najti izhod iz resolucijske zagate, temveč ker je v popolnem nasprotju s svojimi šele začelimi tega tedna podanimi izjavami odstopil od svoje resolucije k čl. XVIII. ogr. zakona ex 1888 ozir. k § 43 nove brambne osnove ter se je cesarju zavezal, da reši v ogrskem parlamentu brambno reformo brez vsake državnopravne omejitve. Grof Khuen in njegovi ministri so požrli svojo slovesno besedo ter se danes predstavili kot četrti Khuenov kabinet ogrskemu parlamentu. Novostari ministrski predsednik je poskušal naslikati državnemu zboru ne pričakovani razvozlaj kot učinek in rezultat nekake vis maior ter ga prepričati, da so petkovi dogodki odgovor na alternativno vprašanje: ali cesar ali resolucija. Neverjetno, toda vendar resnično je, da se je grof Khuen predstavil danes ogrskemu državnemu zboru kot spasilni krone in — naroda.

V živem spominu je še, da je Khuenovo ministrstvo zlorabilo cesarjevo dovoljenje, naj se v posebni deklaraciji k § 43 novega brambnega zakona ugotovi, da vladarjeva prerogativa »v posebnih okoliščinah« sklicati rezerve ozir. jih pridržati pod zastavo tudi v bodoče, nikakor ne bo omejevala parlamentarne prava dovoljevali ali pa odklanjati rekrute, kakor je trdila Kossuthovska opozicija. Khuen je pretvoril deklaracijo, torej oficijalno izjavo vlade, v resolucijo, sklep parlamenta, ki bi naj bil določil slučaje v katerih bi se cesar svoje prerogative ne smel poslužiti. Ta resolucija je postala podlaga pakta med Khuenom in njegovo munkapart na eni in med Kossuthovo stranko na drugi strani. Dvignil se je viliar vodilnih vojaških krogov, skupni ministri ter avstrijska vlada in deloma tudi avstrijski parlament so bili mnenja, da more roditi taka resolucija najdalekosežnejše posledice ne le za armado samo, temveč tudi za skupnost avstro-ogrsko monarhije. Khuen je bil klican na Dunaj in cesar mu je povedal, da nikdar ne pri-

voli v resolucijo, s katero se je bil med tem grof Khuen že popolnoma identificiral. Vlada je bil mnenja, da ne more in ne sme plačati sprave v ogrskem parlamentu s koncesijami na račun svojih vojskovojnih pravic. Izbruhnila je ogrska kabinetna kriza. Khuen je podal z vsemi svojimi ministri demisijo, ki je bila tudi sprejeta. Khuen in delovna stranka pa so hoteli vladarja prisiliti k rešitvi krize v smislu nadaljnjega absolutnega gospodstva dosedanje majoritete. Munkapart in Khuen sta si obljubljala solidariteto in vsak politik, ki je bil poklican k cesarju je moral izjaviti, da bi kot ministrski predsednik imel proti sebi ne le dosedanjo opozicijo, temveč tudi celo dosedaj vladno večino. Khuenovi prijatelji — sami interesirani na tem, da ostanejo vaje v rokah izkušnega voditelja madžarske gentry — so slikali cesarju dosedanega kabinetnega šefa kot edinega rešitelja iz zagate. No, in gospodi so bili pripravljene mešetariti, iskati nove formule in načine, kako rešiti reputacijo, zadovoljiti krono — in ostati na krmilu.

Vladna stranka se je posluževala pri svoji taktiki izsiljevalnega sredstva spraviti krono v situacijo, v kateri bi ji ne preostajalo ničesar drugega, kakor priznati vsaj navidezno resolucijsko politiko in pa — privilegirano korito munkacev.

Toda tudi krona je imela orožje na razpologo: apel na narod, toda ne z vprašanjem, naj si li mognati in posestniki latifundij še nadalje delijo plen, izsiljen v sporu za vladarjeve pravice, temveč z vprašanjem, smatrajo li ogrski narodi **voilno reformo** za važnejšo ali pa resolucijo k § 43. brambne predloge.

Tak apel bi hipoma strmoglavil dosedanje madžarske patrijote s pozoriščja, razbil bi prepotenco madžarske oligarhije. Pred tem strašljom so končno zbežali resolucijonaši: Khuen je resigniral na resolucijo ter prevzel zopet svoje posle, v katerih ga hoče delovna stranka tudi v naprej podpirati.

Za javnost pa je bilo treba komedije, ki bi naj zakrila prave vzroke. S čudovito predrznostjo je grof Khuen iznašel pravilico o dramatičnem prizoru v petkovi avdijenci. Takrat se je cesar baje resignirano izjavil, da mu vočigled nevaležnosti ogrskega naroda ne preostaja ničesar drugega, kakor — abdicirati, če

vstraja Khuen še nadalje na z Kossuthovci dogovorjeni resoluciji. Ohraniti sivega vladarja njegovim narodom, obvarovati domovino pred nedosežnimi konsekvencami (v teh besedah leži skrta misel: bojte se novega moža!) to je morala biti prva dolžnost ogrskega kabineta, to je dolžnost celega »ogrskega naroda«. Docela v smislu te teatralične misli je bila potem inscenirana cela nadaljina komedija, ki jo je upal grof Khuen danes kot apoteozo zaključiti pred ogrskim parlamentom.

Toda ni se mu popolnoma posrečilo. Opozicija ga je pozdravila s »prvim aprilom« in nikogar uče odložiti neverjetnega Tomaža. Narobe vedno jasnejše se kaže, da prične sedaj v ogrskem parlamentu odločen boj. Khuen in njegovi so zavezani izvesti brambno reformo v najkrajšem času in ker vedo, da gre sedaj za lastno stvar, za lastno vladno in lastne interese so pripravljene na vsa sredstva. Spoštovani javnosti hočejo natvesti, da v principu nikogar niso opustili resolucijske stališča, temveč da je spor med kroji in parlamentom le provizorno končan z »medsebojnim pravnim zavarovanjem« — toda opoziciji ne bo težko dokazati, da so dogodki zadnjih dni le krinka, za katero je skrila munkapart svoje stremljenje ostati za vsako ceno na krmilu. Ministrska kriza se je spremenila v parlamentarno. Khuen in njegovi bodo skoraj spoznali, da so morda le prevzeli prevelike in malo izvedljive obveznosti, razmere morajo kmalu roditi ali novo kabinetno krizo ali pa poostri parlamentarno tako, da ne bo preostajalo drugega, kakor apel na voilice.

V znamenju splošne in enake voilne pravice bi se vladar otresel sedanjih izsiljevalcev — patrijotov in našel s svojimi ogrskimi narodi.

Bolgar o slovenskem narodu in njegovih stremljenjih.

Pred nami leži knjiga »Slavjanske ekonomske organizacije v Hrvatsko, Slovensko, Češko i Srbija«.

Knjigo je napisal poslanec v bolgarskem parlamentu Georgi T. Pejev, ki je pred leti v svrhu študij dlje časa bival tudi na Slovenskem. Zanimivo je, kako sodi Pejev o

slovenskem narodu in o njegovih težnjah.

»Vsi Slovani morajo biti ravnopravni v veliki slovanski rodini«, piše Pejev, »toda nikogar naj ne žali in nihče mi naj ne zamere, ako pravim, da zaslužujejo najbolj naše najiskrenejše in najsrčnejše simpatije bratje Slovenci...«

Mal narod, živeč v skrajno neugodnih odnosih, navezan sam nase, rod, ki je primoran, da vse svoje sile, ves svoj trud vložijo v žilavo in uporno narodno borbo — to so Slovenci.

Z jasno opredeljenim ciljem so si napravili načrt za narodno delo in za uresničenje teh svojih načrtov zastavljajo občudovanja vredno vztrajnost in železno energijo.

Vsako njihovo učilišče je zgrajeno z mukami in žrtvami, vsaka njihova kulturna naprava se je morala boriti z nasprotstvom Slovcem nenaklonjene vlade, a s splošnimi žrtvami so bile poklicane v življenje razne njihove narodne, gospodarske in prosvetne organizacije, ki pričajo sedaj o slovenskem nacionalizmu.

Kamen na kamen so polagali Slovenci, da si zgrade to, kar tvori danes njihovo narodno imetje, njihovo kulturo, njihov gospodarski napredek.

Zahvaljujoč se svojim dragocnim sposobnostim, svoji marljivosti in treznosti, svoji štedljivosti in energiji so napravili v zadnjih 15 letih v vsakem oziru velik skok naprej ter dosegli kolosalne uspehe...

Tak narod mora preje ali sleje doseči to, po čemer stremi, tak narod mora izvojevati uspeh in mora postati, dasi mal po številu, sijajen zgled za posnemanje.

Tudi briljant je majhen kamenček, a se leskeče v najsjajnejši svetlobi.

Mal je narod slovenski, toda njegova bela Ljubljana bo še zažigala mogočen plamen slovanske zavesti ter kazala v bleščeči svetlobi narod, odlikujoči se po svojih izrednih slovanskih sposobnostih, narod, ki je vsikdar pripravljen, da se z jekleno vztrajnostjo bori za materjalni in moralni napredek vsega slovanstva.

Naše polno občudovanje takemu narodu, naša najiskrenejša čustva in naše najtoplejšje želje za gospodarski in kulturni razvoj in napredek naroda slovenskega.

višjo od njega, mnogo mlajšo, z umerjenim vedenjem in dostojanstvenimi kretjani. To je bil gospod Walter, poslanec, financije, podjetnik, žid iz južne Francije, lastnik lista »Vie française«, s svojo ženo, rojeno Basile - Ravalan, hčerko bankirja istega imena.

Potem sta prišla naglo drug za drugim Jacques Rival, zelo eleganten, in Norbert de Varenne, z mastnim ovratnikom, kar svetlim, ker so se drgnili obeni dolgi lasje, padajoči mu do ramen, posipavajoči ga z belimi prhljaji.

Njegovi slabo zavezani kravati je bilo videti, da je ne nosi prvokrat. S prožno gibčnostjo starega kavalirja je stopil k gospe Forestier, prijel njeno roko in jo poljubil. Ko se je sklonil za poljub, so se razprostrli njegovi dolgi lasje, kakor slap mladi ženski preko gole roke.

Nazadnje je prišel še Forestier in se je opravičeval, da je tako pozhen. Toda Morelova afera ga je zadržala v uredništvu. Gospod Morel, radikalen poslanec, je bil namreč naslovljen na ministrstvo prasanje radi zahteve kredita z ozirom na kolonizacijo v Algiru.

Sluga je javil: »Pripravljeno je.« In odšli so v obednico.

Duroya so posadili med gospe de Marelle in njeno hčerko. Iznova se mu je omajalo ravnodušje, zakaj bal se je, da ne naredi kake nerod-

Laskava je sodba, ki jo izreka poslanec Georgi T. Pejev o slovenskem narodu in njegovih težnjah. Toda mi, ki imamo priliko motriti slovenske razmere od blizu, ne moremo izrehati o bodočnosti svojega naroda tako optimistične sodbe kakor brat Bolgar, ki opazuje naše odnose samo od daleč in ki gleda vse v najlepši luči.

Temnih strani našega javnega življenja Pejev ni videl, zato je njegovo mnenje o nas Slovencih tako optimistično. Ako bi naš prijatelj imel priliko pogledati v mrkote naše politike, potem bi bila pač njegova sodba o Slovencih docela drugačna.

Če bi vedel, da je iz naše politike že desetletja izločena rodoljubna domovinska ideja, ako bi vedel, da odločuje dandanes v oficijalni slovenski politiki samo slepa strankarska strast, surova sila in krivičnost, ako bi vedel, da se Slovenci v borbi proti Slovcem poslužuje orožja političnega bojkota, dočim se valja v prahu in se plazi po trebuhu pred mogotci in sovragi, potem bi se njegova sodba o našem narodu glasila pač čisto drugače in nemara bi bil on prvi — saj so Bolgari znani po svojih patriotskih čustvih, ki bi odkrito in glasno izjavil pred vsem svetom, da je narod, ki je po svojih predstavljajih iz svoje politike izločil nacionalni moment, nacionalno idejo, kakor so to storili slovenski klerikalei, posvečen narodni smrti.

Južna železnica.

Dunaj, 1. aprila.

V nedeljo se je vršila v železniškem ministrstvu pod predsedstvom železniškega ministrstva konferenca zastopnikov vlade in Južne železnice. Pri seji so se razgovarjali o onih korakih, ki so potrebni, da se paralelno z državno železnico izvedejo personalne zadeve tudi pri Južni železnici. Kakor znano, obstoja določba, da mora Južna železnica v personalnih zadevah slediti državnim železnici. Po daljšem posvetovanju je prišlo do sporazuma glede smeri, v kateri naj se giblje tozadevna akcija ter o podlagi za tarifarične določbe. Potrebna dela bodo zavezla še nekaj tednov, ker asanacijska akcija doslej še ni imela uspeha. Pač pa nameravajo vpeljati nekatere izpremembe spornega materijala z

nosti pri konvencionalni vporabi vilice, žlice, ali kozarcev. Po štirje so stali pred vsakim gostom, eden je bil blede sinje barve. Kaj neki bi se pilo iz tistega?

Ko so jedli juho, niso nič govorili, potem pa je pralšal Norbert de Varenne: »Ali ste čitali Gautierjevo pravdo? Čudna zadeva to!«

In sedaj so pretresali ta zamotani slučaj prešušta, spojen z izsiljevanjem. A govorili niso tako, kakor se pomenkujejo po družinah o dogodkih, priobčenih po časopisju, nego tako, kakor razpravljajo zdravniki o boleznih ali branjevci o zelenjavi. Nobeden se ni zgražal, nobeden čudil dejstvom; iskali so globljih skrivnih vzrokov z neko profesionalno radovednostjo in s popolno mirnodušnostjo za zločin sam. Izkušali so razložiti natanko započete dejani v kali, opredeliti vse duševne pojave, iz katerih se je razvila drama, rezultat čisto posebnega zavestnega stanja, ki se da znanstveno pribiti. Cele dame so se razvnelo ob tem temeljitem razglabljanju. Reševali so tudi druge dogodke zadnjih dni, preiskovali so jih, obračali na vse strani, tehtali njih vrednost s tistim praktičnim pogledom in s tistega posebnega stališča kupčevalcev z novicami, ki razpečavajo na vrstiče sloveško komedijo, kakor preiskujejo, obračajo in tehtajo trgovci blago, ki ga bodo postavili na prodaj.

(Dolge pripovedje.)

LISTEK.

Lepi striček.

(Bel - Ami.)

Francoski spisal Guy de Maupassant. — Prevel Oton Zupančič.

Prvi del. (Dalje.)

Zardel je do ušes in ni vedel več, kaj bi rekel. Čutil je, kako ga prečenjuje, preiskuje od glave do peta, da ga tehta in sodi.

Hotel se je opravičiti, najti kak izgovor za nedostatke svoje toalete; a nič mu ni prišlo na misel, in tudi upal se ni dotekniti tega kočljivega predmeta.

Sedel je na fotelj, ki mu ga je ponudila; in ko je začutil, kako se vpočija pod njim elastični in voljni žamet stola, kako se mu telo vgreza v mehko, kako ga ta ljubeznivi sedež z oblazinjenim naslonom in stranskimi oprimi rahlo podpira in objema, se mu je zardelo, kakor da vstopa v novo, prelesto življenje, kakor da se je polastil nečesa dragocenega, da je nekaj postal, da se je izkopal; in gledal je gospo Forestier, ki ni obrnila niti za hip oči od njega.

Imela je obleko od blede - mo-

drege kašmira, ki ji je ugodno očrtavala vitki pas in bujna prsa.

Polt lehti in nedrja ji je gledala iz pene belih čipk, s katerimi so ji bili obšiti životec in kratki rokavi; lasje, vzdignjeni na teme, so se ji na tilniku malo kodrali in so ji plavalji v lahmem, puhastem oblaku okoli vratu.

Duroy se je pomiril pod njenim pogledom, ki ga je spominjal, sam ni vedel zakaj, pogleda deklina, s katero se je srečal prejšnji večer v Folies - Bergères. Oči so ji bile sive, modrikasto - sive, kar jim je dajalo čuden, skorajda nekam tuj izraz, nos je bil tenak, ustnice krepke, brada nekoliko mesnata, obraz nepravilen in zapeljiv, poln miline in nagajivosti! Bilo je eno tistih ženskih obličij, ki jim razodeva vsaka poteza posebno dražest, kaže vsaka črta svoj pomen, ki se ti zde, kakor da hočejo s slehernim pregibom kaj povedati ali zatajiti.

Po kratkem premolku ga je prazala: »Ali ste že dolgo v Parizu?«

Odgovoril je, in med besedami se mu je polagoma vračala samozavest: »Selec nekaj mesecev, gospa. Pri železnici imam službo; a Forestier mi je napol obljubil, da me spravi morda k žurnalistiki.«

Njen nasmeh se je sedaj bolj izrazil, dobrohotnejši se mu je zdel; zamrmrala je z podmolklim glasom: »Vem.«

Zopet je pozvonilo. Sluga je javil:

»Gospa de Marelle.«

Bila je majhna temnotlaska, kakoršnim pravimo brunetke.

Vstopila je živahno; bila je kakor naslikana; vlitva vsa, kar je je bilo, v temno, kaj priprosto obleko.

Samo rdeča roža, ki si jo je bila vteknila v črne lase, je vlekla siloma oči nase, kakor da opozarja na njeno lice, poudarja nje posebni značaj, ji naj da pristojno živo in krepko noto.

Z njo je prišlo dekletce v kratkem krilu. Gospa Forestier ji je pohitela nasproti:

»Dober dan, Klotilda.«

»Dober dan, Madelena.«

Objeli sta se. Potem ji je ponudila deklica svoje čelo s sigurnostjo odraslega človeka, in spregovorila:

»Dober dan, tetka.«

Gospa Forestier jo je poljubila; nato je predstavila:

»Gospod Georges Duroy, dober prijatelj Charlesov — gospa de Marelle, moja prijateljica, malo ceilo sorodnica.«

Pristavila je še: »Veste, mi smo tukaj brez ceremonij, bolj po domače. Saj vam je včas tako, ali ne?«

Mladi mož se je priklonil.

Toda vrata so se iznova odprla, in prikazal se je majhen debelusen gospod, čokat in okrogel, pod pazduho je vodil veliko in lepo gospo,

oziram na izpremenjene razmere od jeseni sem. Kadar bodo te dopolnitve rešene, bodo zopet začeli s pogajanjem. Pri tem se je treba baje najbolj ozirati na uspeh leta 1911 in na resnični razvoj v letu 1912. Leto 1911 bo namreč izkazovalo, kljub višjim dohodkom, vsled višjih izdatkov, skoro isti uspeh kakor preteklo leto. Kar se tiče leta 1912, je sicer razvoj doslej ugoden, vendar pa je treba pomisliti, da pridejo višji izdatki za osebje v poštev že s 1. januarjem in da je pričakovati kritja šele tekom leta.

Položaj na Hrvaškem.

Zagreb, 1. aprila.

Vse hrvaško časopisje se bavi z zopetnim imenovanjem grofa Khuena za ministrskega predsednika in z rešitvijo ogrske krize ter konstatira, da je bilo kraljevo pismo most za nacionalno delavno stranko, da se reši čez prepada resolucijske politike. Za Khuena je to cesarjevo lastnoročno pismo le milost. Grof Khuen si je izmislil grožnjo vladarja samo, da pred ogrsko javnostjo kolikor toliko zakrije svoj poraz.

Danes je dospela iz Budimpešte sem vest, da bo imenovan ban Cuvaj za kraljevega komisarja. V tukajšnjih krogih tem vestem ne pripisujejo važnosti, marveč so ti krogi mnenja, da so vse te vesti iznajdene samo zato, da ostrasijo Hrvate tik pred volitvami.

Današnji uradni list prinaša o včerajšnji avdienci bana Cuvaja pri cesarju le kratko notico, v kateri pravi, da je vladar poslušal bana izjavljanja in jih v polnem obsegu odobril.

Včeraj so se vršili po mnogih krajih shodi, na katerih so bili postavljeni opozicijski kandidati. Jutri se vrši v Indijji konferenca radikalne stranke na kateri bo stranka nominirala svoje kandidate. Radikalni Srbi so se priklopili drugim opozicijskim strankam za volilno delo.

Rudarske stavke.

Praga, 1. aprila.

Z ozirom na bližnja pogajanja in na korake, ki jih je storila vlada, delavstvo v severnih čeških pokrajinah ni začelo stavkati. Le tu in tam je opaziti med neznanimi elementi razburjenje, vsled česar je situacija kolikor toliko napeta.

Kakor smo že poročali, se je vršilo v Moravski Ostravi 41 rudarskih shodov. Vsi shodi so bili zelo dobro obiskani in so delavci sklenili počakati, kak izid bodo imela pogajanja spravnega odbora, ki se sestane dne 10. aprila. Splošno presoja situacijo precej optimistično, ker se je posredilo delavcem v principu doseči že do sedaj nekaj precej tehtnih izboljšanj. Kljub temu so sprejeli delavci resolucijo, v kateri pozivljajo vlado, da naj v zmislu delavskih zahtev vpliva na podjetnike.

Angleško.

London, 1. aprila.

Stavka rudarjev je blizu svojega konca, ker so stavkarski fondi docela izčrpani. Skoro v vseh okrajih so se zglasili delavci zopet k delu.

Iz Amerike poročajo, da so ustavili delavci v anthracitnih premogokopih delo. Tako podjetniki, kakor voditelji delavstva soglašajo v tem,

da je treba, kakor hitro mogoče, zopet začeti s delom.

Italijansko - turška vojna.

Z bojliča.

Tobruk, 1. aprila.

Od italijanske strani se oficijelno poroča: Danes zjutraj so videli sovražnika, ki je štel kakih 3000 mož, v treh kolonah korakati proti Tobruku, kjer grade nove utrbe. Sovražne čete so se ustavile na robu drugega platoja, vendar so se morale pa vsled ognja naše 14milimeterske baterije umakniti. Nato so nastopili drugi sovražni oddelki, toda tudi ti so se morali umakniti v varno zavetje. Mi nismo imeli nikakih izgub.

Benghasi, 31. marca.

Danes zjutraj smo odposlali eskadron domačinov, da rekonoscira. Ko je prišel eskadron na severno stran oaze Sum Osman, je zapazil četo Beduincev ter jo napadel. Beduinci so se morali z izgubami umakniti. Na naši strani je bil 1 mož usmrčen, eden pa lahko ranjen.

Akcijski načrt Italije.

Pariz, 1. aprila.

Iz Rima poročajo, da je tam nezadovoljnost vsled doseženih uspehov v Tripolitaniji vedno večja. — Vsled tega so splošnega mnenja, da se Italija v najkrajšem času ne bo mogla več izogibati velikih odločilnih korakov. Italija bo začela prodirati proti Mytlenom in Lemnosu in pozneje tudi proti Dardanelam. Govorilo se je o tem, da bo italijanski mornarici nemogoče, predrti skozi Dardanele ter priti pred Carigrad. Strokovnjaki pa smatrajo zadevo sicer za težko, vendar pa za izvedljivo, posebno z ozirom na to, da ima Italija najmodernejša sredstva na razpolaganje. Tudi zrakoplovi morejo uspešno pomagati, ker je otok Lemnos le 80 kilometrov oddaljen od vhoda v Dardanele. Vodilni zrakoplovi imajo akcijski krog 500 kilometrov.

Socijalni demokrati proti vojni.

Milan, 1. aprila.

V Parmu so včeraj priredili socialni demokrati veliko demonstracijo proti vojni. Demokracijskega obhoda se je udeležilo 10.000 oseb z 200 zastavami in štirimi godbami. Obenem so priredili v novem mestu nacionalisti shod, na katerem so se izrekli za vojno. Ker so most, ki veže staro in novo mesto, z vojaštvom zasedli, ni prišlo do spopadov. Navzlic temu je bilo pa razburjenje veliko. Na obeh straneh je bilo več oseb ranjenih. Nekaj siojalistov je bilo ranjenih. V Savoni so nacionalisti razbili socialističen shod. V Fortain so na velikem ljudskem shodu sprejeli energično resolucijo proti vojni.

Mirovno vprašanje.

Pariz, 1. aprila.

V dobro poučenih krogih govore, da bodo velevlasti v najkrajšem času podvezle v Carigradu enake korake kakor v Rimu. Omejile se bodo na to, da bodo vprašale porto, pod katerimi pogoji bi sklenila Turčija mir. Splošno imajo le malo upanja, da bo imel ta korak kaj uspeha. Če bodo ti koraki brezuspešni, bo začela Italija z novo akcijo mornarice.

Stajersko.

Volitev župana in starešinstva v Celjski okolici. V Celju, 1. aprila.

Včeraj se je vršilo v občinski hiši posvetovanje slovenske večine glede volitve župana in starešinstva v novem občinskem zastopu Celjske okolice. Polavili ste se namreč za županstvo dve resni slovenski kandidaturi. Mnogi razsodni okoliški Slovenci so hoteli imeti dr. Božiča, ker so si vočigled močni, dobro disciplinirani nemški opoziciji v občinskem zastopu želeli energičnega, inteligentnega slovenskega župana. Dr. Božič je vedel dalje časa tako-rekoč sam vodil občinske posle v okolici, ker je bil prejšnji župan Glinšek zadnje čase neprestano bolan. Obe ti okolnosti in temeljito znanje dr. Božičevo v občinskih zadevah ga je priporočalo za župana. Glede njegovega bivališča bi mu tudi ne bilo kaj očitati, ker stanuje več ko pol leta na svojem posestvu in tudi večkrat v ostalem času. Klerikalni občinski zastopniki bi tudi ne imeli veliko proti njemu — ako bi ne bilo med njimi znanega ogavnega dr. Benkoviča. Ta je gnal stvar na povelje celjske duhovščine tako daleč, da včeraj ni došlo do sporazuma, dasi je dobil pri poskusnem glasovanju dr. Božič 9 in Sušnik 8 glasov. Klerikalni kandidat za županstvo je namreč bil veleposestnik Avg. Sušnik iz Celjske okolice, osebno sicer dober mož, a za županstvo v tako težavnih okoliščinah malo sposoben. Klerikalci se sklepe večine niso hoteli ukloniti in dr. Benkovič je prevzel jako žalostno nalogo utemeljevanja svojega in duhovniškega stališča v občinski zbornovalnici. K današnji prvi seji novega občinskega zastopa je došel kot vladni zastopnik dr. Michl. Ker najstarejši slovenski odbornik, g. Tomaz Graha, ni pravočasno došel, je otvoril in vodil prvo sejo nemškutarski odbornik Karel Ban, posestnik na Babnem. Izjavil je, da so danes prišli vsi možji vkup, da bodo to reč naprej pelali; kak je bilo do sihmal, tak naj bo naprej. Mož si sicer ni vedel kaj začeti s svojim predsedovanjem. Na to je dobil besedo dr. Benkovič, ki je zagovarjal in priporočal klerikalnega županskega kandidata Sušnika; Božičevo kandidacijo je pobijal z razlogom, da dr. Božič ne biva stalno v okolici. Ker je zavijal sklepe včerajšnjega sestanka slovenskih občinskih odbornikov, sta ga morala popravljati dr. Božič in jako odločno Jak. Omladič iz Gaberja. Nemci so molčali in se le smehljali. Ban je priporočal za župana posestnika Jurija Strenčana, ki so ga Nemci izvolili za obč. odbornika v prvem razredu. Ban je imenoval na to za skrutinatorja Slovenca Graha in Fazarinca; dr. Benkovič ni bil zadovoljen s tem in hotel imeti v skrutiniju zastopnike vseh treh strank. Na to je Ban imenoval za skrutinatorje Graha, dr. Benkoviča in Karla Tepeja. Županske volitve so se na to vršile trikrat. Pri prvi volitvi je dobil dr. Božič 10, Sušnik 10, Juri Strenčan 9 in Ban 1 glas. Za dr. Božiča je torej glasovalo 7 naprednjakov (razmerje v novem obč. odboru je po strankah 7 naprednjakov, 13 klerikalcev in 10 Nemcev ter nemškutarjev) in 3 klerikalci. Eden od Nemškutarjev je napisal na glasovnico kar Strenčana in Bana. Pri drugi volitvi je dobil Sušnik 10, dr. Božič 9 in Juri Strenčan 11 glasov. (Škoda, da vzpričo te sijajne discipline v slovenskem taboru ni dobil Strenčan večine! Op. ur.) Pri ožjih volitvah je bil na to izvoljen za župana Avg. Sušnik z 19 glasovi; Strenčan je dobil 10 glasov in ena glasovnica je bila prazna. Pri debati glede števila

občinskih svetovalcev se je oglašil dr. Ambrožič k besedi in predlagal, naj se volita iz vsakega voliinega razreda po 2 svetovalca; izjavlja, da bodo Nemci, ako se jim to dovolijo, sodelovali stvarno v občinskem zastopu. Temu pritrudi dr. Božič in pri glasovanju so vsi občinski zastopniki razun Confidentia in Sušnika za ta predlog. Dr. Benkovič je imel pomisleke, a je končno tudi glasoval za Ambrožičev predlog. Stavil je pa predlog, po katerem bi naj prišel v starešinstvo mesto dr. Božiča klerikalec Klinar. Pri volitvah so dobili dr. Božič 25, Confidenti 28, Gologranc 29, Fazarinc 29, Strenčan 20 in Ban 18 glasov. Klinar je dobil le 9 glasov in je propadel. Zreb je odločil za Gologranca kot prvega obč. svetovalca. Neprijetno se je opazalo, da je izid skrutinija naznanil Tepeji vedno najprej nemški, na kar je dr. Benkovič prestavljal. Dr. Benkovič je pri izklicanju imen klical Nemce s Herr... Celjska okolica postaja torej zelo dvojezična in v interesu dvojezičnosti je želeli dr. Benkoviču še več enakih uspehov. Tudi drugače se je posluževal v debati z Nemci nemščine, na kar je bil Karel Tepeji tako vljuden, da je govoril slovenski. Torej v okoliškem občinskem odboru splošen napredek. Če se slovenska večina iz te seje ni kaj naučila, potem nas čaka v Celjski okolici zares sijajna bodočnost!

Deželni poslanec dr. Kukovec v Verzeju. V nedeljo, dne 31. marca, je sklicela Narodna stranka shod v Verzeju. Vršel se je v Hedžetovi gostilni. Došlo je toliko domačih volilev in sosedov iz Bučevceve, Križovec, Mote in Ljutomera, da so bili gostilniški prostori mnogo premajhni in je moralo veliko ljudi stati zunan. Predsedoval je tržan gosp. Sršen ml. Deželni poslanec verzejskega trga, dr. Kukovec, je nato obširno govoril o položaju štajerskega deželnega zbora in o drugih aktualnih političnih vprašanjih. Omenjal je tudi zadeve, tičeče se verzejskega trga, v katerih je imel priliko posredovati, tako glede občinskega pašnika in različnih nespozumljenih z vodstvom murske regulacije. Na neko interpelacijo, ali zadeva krivda nedelazmožnosti naše deželnega zbora slovenske klerikalce ali Wastiana, je odgovoril dr. Kukovec, da vedno slovenske klerikalce. Wastian je z obstrukcijo res grozil, ali izjavil je še pred koncem pogajanj, da odneha, nakar so dali nemški nacionalci njegovi skupini glede nameravane preureditve deželnega šolskega sveta prosto glasovanje. Pogajanja so se nato razbila vsled odpora slovenskih klerikalcev proti zvišanju deželnih doklad. Govoril je še nadočeljuj Cvetko iz Vučje vasi o najdem obnem zboru štajerske kmetijske družbe. Zborovalci so nato z vsemi proti glasoma dveh navzočih klerikalcev, od katerih pa eden niti volilec ni, izrekli zaupanje deželnemu poslancu dr. Kukovecu. V resoluciji glede murske regulacije pa izjavljajo zborovalci, da se odločno zavarujejo proti temu, da bi se ista ustavila, ker prispeva itak za njo država 70%. Naj se dela v neskrajšanem obsegu nadaljujejo, četudi začasno na račun države same, ki itak lahko kasneje obračuna z deželo. Dolžnost in naloga je osebno slovenskih državnih poslancev, da v tej zadevi store vse eventualno potrebne korake. Ta lepi shod v Verzeju je pomemben radi tega, ker je dobil gospod dr. Kukovec pri zadnjih deželnozbornskih volitvah v Verzeju le malenkostno število glasov. Umazana klerikal-

na hujskarija proti dr. Kukovecu ni obrodila torej niti v doslej klerikalnem Verzeju zaželjnih sadov.

Iz Celja. (Različne novice.) Za tajnika Južnoštajerske hranilnice je imenovan na mesto pokojnega Janka Vavkna g. Matija Benčan, ki je že dolgo vrsto let v službi pri tem zavodu. — Na občnem zboru celjske Posojilnice sta bila na novo izvoljena v nadzorstvo gg. dr. Ernest Kalan in Wutt. V načelstvu so ostali isti gospodje. — Kakih manier se poslužujejo objektivni Hochenburgerjevi sodniki napram Slovincem, kaže sledeči dogodek: V petek popoldne ob 6. je šel tajnik Zadrudne zveze g. Stibler v neki družbi mimo okrajnega sodišča. V istem trenutku pride ven c. kr. okr. sodnik Watzulik. Ker si je zelo natančno ogledoval neko damo v družbi, je postal S. nanj pozoren in je za njim pogledal. Watzulik je obstal in ga začel fiksirati; ker tudi S. ni imel povoda se možakarja bati, je tudi on obstal in tega prezanimivega sodnika mirno gledal. Watzulik je na to stopil k blizu stoječemu stražniku in najbrže zahteval, naj Stiblerja — aretira! Toda stražnik se ni ganil, Watzulik je pa moral imeti neko — zadošččenje. Zato je glasno vprašal nekega mimo došlega gospoda: »Vi, g. H., kdo pa je ta človek, ki me tako nesramno (!) fiksira?« Ker je imel g. S. v znani aferi Tepeji-Stibler in dr. opraviti z W., ga ta gotovo pozna in je smatrali W. vprašanje le za prav drzno provokacijo. Watzulik misli, da živi še vedno v blaženih burševskih časih. Za sedaj naj sličica tega dogodka zadostuje. S kakimi čustvi naj pa gledajo Slovenci pred tega c. kr. sodnika? — Na ustanovnem občnem zboru Izobraž. kluba, ki se je vršil v soboto »pri Zvezdi«, je bil izvoljen za predsednika tajnik Z. Z. g. Miloš Stibler, v odbor pa gg. Weixl, dr. Lev Brunčko in Lesničar. — Priprave za slavnost ob priliki Čitalnične petdesetletnice so v polnem teku. Sestavil se je sedaj pod predsedstvom marljive gospe Ele dr. Kalanove ženske veselični odbor, ki bo s pomočjo nekaterih gospodov uredil in oskrboval šotore na večerni veselici.

K nameravani trgovsko-obrtni reklamni razstavi nam piše neki ugledni slovenski trgovec: Zadnja leta se je v naših časopisih večkrat govorilo in pisalo o razstavah. Kmetovalci so si želeli prireditve manjših kmetijski razstav, ker so želeli deloma pokazati, kaj premorejo slovenski kmetje na Sp. Štajerskem glede vinoreje, živinoreje, hmeljarstva, sadjereje, perotinarstva itd. Od teh različnih želi se jih je uresničilo doslej le malo. Edino savinski hmeljarji prireditvi kaj malega in letos se hočejo postaviti tudi čebelarji v Celju. Trgovci in obrtniki so bili doslej bolj pasivni. Deloma nam je manjkalo dobre organizacije in nam manjka iste pravzaprav še danes, ker imamo med nami malo vsestransko naobraženih mož. Naša trgovina in obrt je še-le v razvoju, s tuji se danes ne moremo povsod z uspehom konkurirati. Zato moramo biti še danes pri javnih nastopih zelo previdni, da svojemu ugledu ne škodujemo. Reklamno trgovsko-obrtno razstavo torej hočejo Mariborčani prirediti! O stvari se bo še sicer — kakor vidim — razpravljalo na posebnem sestanku dne 14. aprila. Vendar pa bi bilo dobro že poprej nekoliko obvestiti javnost, kako in kaj. Za svojo osebo od te prireditve nič veliko ne pričakujem. Nemški obrtniki prirede, če se ne motim, le-

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulwer.

Četrtil del.

(Dalje.)

»Gospod Savelli — bodite pogumni,« je rekel Orsini, dasi je sam trepetal. »Ne gre za maščevanje, nego za počaščenje. Sodim, da se glasi povabilo za vas tako, kakor zame.«

»On — me prosil — prosil — naj na Kapitolu pri njem večerjam; prijateljska večerja — kuga vzemi njegovo prijateljstvo — po tako hrupnem dnevu.«

»To je tudi meni sporočeno,« je rekel Orsini, obrnivši se do enega Frangipanijev.

Povabljenici so kmalu zapustili slavje. Zbrali so se v malih gručah in se med seboj živahno menili. Eni so bili zato, da naj bi vsi pobegnili, toda beg bi pomenil priznanje. Misel, da jih je še mnogo, da so odličnega stanu, jim je dala pogum, skleniti, da se odzovejo povabilu. Stari Colonna, edini baron med povabljenimi gosti, ki ni bil na zaroti nič udeležen, je tudi edini odklonil tribunovo povabilo.

»Pah,« je rekel černo, »za en dan je bilo tega uživanja dovolj. Recite tribunu, da bom jaz preje spal, kakor bo on večerjal. Sivi lasje ne prenese take slavnostne mizlice.«

Banket se je začel že zjutraj. Ko je Rienzi vstal, da bi odšel, se je začel Raimondo od njega poslavljati, ker je hrepenel, da bi se z nekaterimi svojimi duhovskimi prijatelji posvetoval, kako poročilo naj pošlje papežu. Toda neusmiljeni tribun je rekel resno:

»Gospod, rabimo vas pri najnem opravi na Kapitolu. Jelnika imamo — treba je preiskave — morda pride do usmrčenja. Idite!«

»Kaj res, tribun?« je jecljal dobri škof. »Čuden čas ste izbrali za smrtno obsodbo.«

»Minola noč je bila še strašnejša, — Pojdite!«

Zadnje besede so bile izrečene na tak način, da se škof ni več mogel več ustavljeti. Zavzdihnil je, mrmljal, urejal svoja oblačila in sledil tribunu. Ko je ta korakal po dvoranah, so ljudje vstajali s sedežev. Rienzi je odzdravljajal smehljaje, z odkritosrčno vljudnostjo in prikupno prijaznostjo.

»Gospod prefekt,« je rekel temnegledemu, v črn zamet oblečenemu možu, mogočnemu in ošabnemu rimskemu prefektu Ivanu de Vico, »veseli me, videti tako odličnega gosta. Zahvaliti se bo treba s tem, da Vas v kratkem obiščem v Vaši palači.« In obrnil se je do poslanika iz Tivolija: »Tudi Vi, gospod, nam ne bodete odrekli prenočišča, kadar bo trta dozorela.«

»Mojster Venoni — svojo pravdo ste dobili. Sodišče priznava Vaše pravice, a prihranil sem to novico za današnji slavnostni dan — upam, da me zaradi tega ne boste gurali.« Tako je govoril tribun vrlemu meščanu, ki bi ga bil med toliko velikaši lahko prezrl. Toda Rienzi je trgovcu posvečal posebno pozornost. Ko je še z njim govoril, je zagledal starega Colonna.

»Gospod,« mu je rekel z globokim poklonom, a tudi s posebnim podardkom, »danes zvečer vas ne bomo pogrešali.«

»Tribun...« je začel Colonna. »Ne sprejemam nobenih opravičevanj,« je tribun naglo rekel in je šel dalje.

Ustavil se je za nekaj trenutkov pri skupini preprosto oblečenih mož, ki so ga opazovali s posebnim zanimanjem. To so bili učenjaki, ki so v Rienziju videli dokaz čudovite sile duha nad telesom. V tej družbi je s tribunovega čela izginila vsa slovesnost, kakor da je med duševnimi sorodniki. Njegovo življenje bi bilo srečnejše in večja njegova posmrtna slava, da je njegov duh zasledoval cilje učenjajške.

»Ah, carissime,« je rekel in se oklenil roke enega učenjakov, »kako je s tvojim tolaženjem mramornih kipov? — Na pol si gotov? To me veseli. Obišči me vendar, prosim te, kakor v prejšnjih časih. Jutri — ne, tu-

di pojutrišnjem ne, a prihodnji tedna bova lahko imela miren večer. — Ljubljeni pesnik, Vaša pesnitev me prestavlja v Horacijeve čase. A zdi se mi greh, da zapostavljam svoj jezik za latinščino. Vi zmajujete z glavjo No, Petrarca misli kakor Vi. Njegov epos vrla napreduje, tako mi poroča prijatelj. Ah, tu je ta prijatelj. Kako naj izrazim svojo srečo, da mi je pisal tako tolažilno in navdušeno pismo. Mojih namenov ne preenejuje, pač pa moje moči. Toda o tem pozneje.«

Pri teh besedah je mrak legel na tribunovo čelo. Nadaljujoč svojo pot med dolgo vrsto plemičev in knezov je zadobil zopet oblast nad seboj in tiesto dostojanstvenost nastopa, ki jo je bil med svojimi stanovskimi tovariši opustil. Tako je šel sredi množice ven.

»Dostojanstven je,« je rekel nekdo, ko so se gostje vsedli. »Ste-li zapazili, da pravi o sebi mi.« — to je kraljevski način govorjenja.«

»Priznati se mi mora, da se odlično obvladuje,« je menil poslanik Viscontija, »če bi bil manj ponosen, bi na njegovem ošabnem dvoru rekli, da je klečeplaz.«

»Zakaj očitajo tribunu, da je ponosen?« je vprašal neki profesor iz Bologne. »Meni se ne zdi ponosen.« »Meni tudi ne,« je pritril bogat zlatinar.

Še so trajale take nasprotujoče

si opazke, ko je stopil tribun v dvorano, v kateri je kraljevala Nina. Tu si je s svojo lepo osebnostjo in s svojim srebrnim jezikom pridobil pri damah večjo naklonjenost, kakor jo je užival pri njihovih možeh.

Čim pa so bile opravljene te ceremonije in je Rienzi sedel na konju, se je nenkrat ves izpremenil in postal pomembno in strogo resen.

»Vikarij,« je ostro rekel škofu, »Vaša navzočnost nam bo jako potrebna. Vedite, da zboruje zdaj na Kapitolu sodišče, da sodi morileca. Milost nebeška me je v minoli noči obvarovala, da nisem postal žrtev bodala najetega morileca. Ali veste kaj o tem?«

Pogledal je skoro tako presunljivo, da bi ubogi kanonik od začenja in strahu skoro s konja padel.

»Jaz?!« — je rekel.

Rienzi se je nasmehil.

»Ne, moj dobri škof. Vidim, da vi niste rojeni za morileca. Ali naj nadaljujem; da bi ne bil v stari, ki se tiče mene, sam sodnik, sem ukazal, naj zaslišijo jetnika v moji odsotnosti. Pri zaslišanju — ali ste videli pismo, ki mi je bilo prineseno med banketom?«

»Da; prebledeli ste!«

»Ne brez vzroka; pri zaslišanju je priznal, da ga je najelo devet najodličnejših rimskih baronov. Ti bodo nočoj pri meni večerjali! Naprej, vikarij!«

tos v Mariboru obrtniško razstavo. Ali je to vplivalo na mariborske slovenske tovariše, da mislijo tudi oni kaj prerediti? Če je moje domnevanje pravilno, potem bi se pa moralo na to misliti že veliko popreje. In trebalo bi misliti na kaj resnejšega ko na »reklamno« razstavo. Jaz si od kake reklamne razstave, kupa skupaj navlečenega blaga in orodja, kakor ga človek vidi prav lahko v vsaki večji izložbi, nič ne obetam. In stvar tudi premalo vleče. Za trgovca taka reč ni velike vrednosti — obrtniki pa se bodo tudi mogli v tem kratkem času težko pripraviti. Na razstavo ne da nikdo rad vsakdanjega blaga. Neprijetno bi bilo, ako bi obiskovalci primerjali nemško razstavo, za katero se vrše dolgo in temeljite priprave, s slovensko. Ali se pa misli le na nekako lokalno razstavo, združeno s kako veliko ljudsko slavnostjo? To bi moralo šlo. Pred vsakim drugim podjetjem, ki bi se naj izvršilo že letos, pa bi odločno svaril. Sicer pa želimo, da bi se o stvari razpravljalo še naprej in trezno vse presodilo, da bi ne bilo namesto zaželjenega uspeha neprijetne blamaže.

Od Sv. Križa pri Rogoški Slatini. Vljudno vprašamo slavni okrajni šolski svet, gospoda vodjo okrajnega glavarstva in visoki deželni šolski svet, če so vam znane tukajšnje vnebovpijoče šolske razmere. Na celem Štajerskem ni na nobeni šoli in že toliko časa takih razmer, kakor tukaj. Skandal, taka malomarnost mero-dajnih oblasti! Ali res ni nikogar, ki bi se z energijo zavzel za stvar? Za takrat dosti. Sicer pa so vam v dokaz tukajšnjih skandaloznih šolskih razmer na razpolago podrobnosti. Građiva dosti, še preveč!

Iz kraja teme. (Napad na učitelja.) V Koprivnici (kozjanski okraj), kamor zaradi zagriznosti župnika Prešerna in zaostalosti tamkajšnjega ljudstva še do sedaj ni posvetil nobeden žarek napredne ideje, sta pretekli četrtak zvečer napadla dva mladeniča domačega nadučitelja Trobiša in njegovega sina (ki je tudi učitelj), ko sta se ta dva vračala s sprehoda. Eden izmed napadalec je nadučiteljevu sinu iztrgal palico iz rok in rekoč: »Prej si me ti, Trobiš, tepel, sedaj ti bom pa vrnil«, začel prav na »katoliški« nočim mlititi po glavi svojega nekdanjega učitelja. Drugi napadalec se je celo z nad 2 kilograma težkim kamnom ločil svojih žrtve. Napadalec, brata Sikošek, sta že pod ključem. Pripomniti je, da so Koprivničani najbolj zvesti dr. Jankovičev in Peškovi volci (glej izide volitev!), dogodek sam nam je pa v neovrgljiv a žalosten dokaz, kam plove naš narod pod praporom hujškajočega klerikalnega časopisja proti učiteljstvu in kakšne sadove roče dr. Kerkovi nauki »dejanjske« krščanske politike.

Za nemški Schulverein je bila v Gradcu v opernem gledališču velika prireditev, ki je dala čistega nad 5000 kron. Tako delajo Nemci v Gradcu in drugod. Pri nas pa še gledališča ne moremo napolniti, kaj še, da bi moglo gledališče sodelovati za obrambo društva.

Roroško.

Velik požar. V Draganju so vmele iskre iz dimnika streho iz deščic na posestvu Runde. Ogenj se je silno hitro razširil in naenkrat je bila cela vas v plamenu. Gorelo je 8 hiš in vaška cerkev. Kljub napornemu delu več gasilnih društev so vse hiše in cerkev popolnoma pogorele. Rešili so prebivalci samo nekaj opravilne živine. Pogorelo pa je več goveje živine, drobnice in 16 prašičev. Pri gašenju je dobil posestnik Runda težke opekline na obrazu in po rokah. Škoda znaša nad 50.000 K in jo komaj za eno tretjino krije zavarovalnica.

Dvojčka v vlakcu. Neka dekla, ki je služila v Spitalu se je peljala včeraj tik pred porodom čez Beljak domov. V vozu ji je postalo med vožnjo slabo in povila je dvojčka. Poklicala so zdravnika, toda bilo je prepozno. Dvojčka sta bila mrtva, nesrečno mater so odpeljali v bolnišnico.

Primorsko.

Iz finančne službe. Finančni kontrolor dr. Gustav Gaudusio je imenovan za finančnega tajnika v tržaškem finančnem okolišu.

Iz Soče so potegnili pod železniškim mostom v Gorici truplo bivšega nočnega čuvaja Antona Žongarja, ki je bil že delj časa nekoliko slabourmen. Ne ve se ali je izvršil žongar samomor ali se je ponesrečil.

Letalne vaje vojaškega letalnega oddelka pri Gorici so ustavljene in se bodo nadaljevale šele v jeseni. **Samomor 15letne matere.** V Barkovljah se je hotela zastrupiti s strupenimi plini 15letna Celestina Brezec. V pravem času so jo rešili in

odpeljali v bolnišnico. Brezeceva je hotela izvršiti samomor iz obupa. Ima namreč že enoletno dete, katerega oče pa jo je vedno bolj zamerjal in končno zapustil, tako, da je živel Brezec v največji bedi.

Nesreča na železnici. Sinoči je povozil tovorni vlak v prosti luki v Trstu mornarja Lorenca Vidota. Stroja je popolnoma raztrgal in so le s težavo izvlekli posamezne kose izpod kolesja. Če se je Vidoti ponesrečil ali je izvršil samomor ni znano.

Tekmovalno korakanje. Lahi v Trstu so hoteli danes prirediti tekmovalno korakanje iz Trsta na Opčino. To prireditev je policijsko ravnateljstvo v Trstu prepovedalo, in sicer zaradi javne varnosti. (Morda se boje, da ne bi trčili na poti s Slovenci).

Finančni stražniki dobre revolverje. Ker sta se pripetila v zadnjem času v Trstu dva slučajja, da je bil finančni stražnik dejansko napaden in težko ranjen, so sklenili stražniki, da nujno prosijo, da se jim dovolijo v službi revolverje. Ker je ta zahteva povsem upravičena, se bode to brzokotne v kratkem zgodilo.

Avtomobilska nesreča pri Devinu. Včeraj je trčil blizu Devina avtomobil, v katerem so bili tržačani Košut, lastnik kavarne Miramar Žigon, njegova soproga, 2 otroka in sestra njegove soproge v enovprežni voz principa Thurn-Taxis, v katerem je bil neki gospod iz Devina v spremstvu s svojo sestro. Šofer je že od daleč videl voz in dajal znamenja. Tudi voz se je umaknil kolikor se je mogel. Vendar je vsled preozke ceste zadel avtomobil ob voz, ki se je prekucnil. Potnika sta padla v cestni jarek. Moški je dobil lahko, sestra pa težje poškodbe, ker si je zlomila roko in si pretresla nevarno mozgane. Vsled sunka se je obrnil avtomobil, pri čemer je zadel ob občestni kamen. Avtomobil se je prekucnil. Iz voza so padli vsi potniki in so bili vsi poškodovani. Na mesto nesreče sta prišla slučajno brata Dottori, ki sta nudila ponesrečenemu prvo pomoč in poklicala zdravnika iz Devina.

Nove aretacije v Pulju. Včeraj so aretirali v Pulju šefa mestnega stavbinskega urada, inženirja Borzija, uradnika v stavbinskem oddelku Karla Prešila in cestnega nadzornika Blaža Pola. Aretacije so povzročile veliko iznenadenja, vzrok aretacije še ni znan, gotovo pa je, da je aretacije v zvezi z golfunjami v bivšem vodstvu mestnega gospodarstva.

Kuga na Lloydovem parniku »Bregenz«. Kakor smo že včeraj poročali se je pripetila na Lloydovem parniku »Bregenz« slučaj kuge. V Bombayju se je vkrcal na parnik neki Hindu kot potnik II. razreda. Kot cilj je navedel Aleksandrijo. Med potjo pa je zbolel in zdravnik je konstatiral na njem znake kuge. V Suezju so ga izkrcali in prepeljali v lazaret, parnik pa je odplul naprej. Ko je prišel do Port Saida je prišlo iz Suezja brzobjavno obvestilo, da ima omenjeni Hindu pravo azijsko kugo. Tam so morali parnik popolnoma desinficirati, nakar je odplul v Trst. V Trstu je dobil parnik sicer libero prático, preiskali pa so še enkrat vse moštvo in potnike, ter so jih obdržali za 4 dni pod zdravniškim nadzorstvom.

Dnevne vesti.

Kaj prinese bodočnost? V nedeljo je bil dan, ki bo morda ostal globoko zarezan v zgodovini Kranjske dežele. Ta dan se je namreč vršila, kakor poroča »Slovenec«, pod Stolom slavnost dogotovitve predora, ki bo dovažal potok Završnico do vrha hriba nad Mostami. Z dogotovitvijo predora nad Mostami so končana prva dela za napravo deželne električne centrale. Dr. Lampe je torej pričel z izvedbo svojih projektov o izrabi vodnih sil na Gorenjskem. Ne vemo, s kakšnimi čuvstvi je započel to delo, toda ako je količkaj primerjal naše razmere z nad nami, ki jih goji glade plodnosti zasnovanih električnih naprav, moralo mu je biti tesno pri srcu in nehotelo se mu je moralo vsiliti vprašanje, ali bo to podjetje res donosalo deželi in kranjskemu prebivalstvu tiste koristi, ki so se mu obetale, ali pa bo ta naprava grob visoko letetič nad, trajna obremenitev deželnih financ? Pa zdi se nam, da dr. Lampe ni mož, ki bi bil preveč skrupulozen in čisto gotovo je, da ga vodi tudi pri električnih napravah načelo, ki ga je nekoč proglasil za svojo zvezdo vodnico: — »Bolje je, ako se nekaj napravi, če tudi z izgubo, kakor pa nič.« Toda to se načela desparaderjev, ne pa realnih podjetnikov. In mi menimo, da bi dr. Lampe ne smel igrati va banque, za to ne, ker ne igra s — svojim denarjem. Če bi dr. Lampe igral s svojimi sredstvi hazard, bi mu to zabavo prav radi privoščili. Tako pa igra drzno igro z

deželnim novcem, za to je samo v javnem interesu, ako to njegovo igro opazujemo in spremljamo s skrajnim nezaupanjem in največjo skeptičnostjo. Predor, služeč deželni električni centrali, je torej dograjen in dr. Lampe je slovesno praznoval to prvo etapo uresničenja svojih načrtov ne javno, marveč v intimnem krogu svojih najožjih zaupnikov. Slab znak, slab omen je to in mi se bojimo, da bo deželna električna centrala ne vir blagostanja, marveč vir gorja za kranjsko deželo. V tej bojazni nas utrjuje usoda sličnih naprav v Nemčiji. In Nemčija ni Kranjska! Sicer pa želimo, da bi se naše zle slutnje zgolj v interesu dežele ne uresničile, če prav bi imeli sto vzrokov, da bi dr. Lampetu privoščili, da bi se vsi njegovi projekti temeljito ponesrečili. Toda mi nismo tako zlobni in tudi ne tako hudobni, kakor dr. Lampe!

Umevna odklonitev odgovora na interpelacijo v zadnji seji trgovske in obrtne zbornice. Pišejo nam: Ko smo zvedeli, da je bil Ivan Podlesnik, bivajoč že več let neke na Gorenjskem in ne, kakor je na glasovnicah stalo s stanovališčem v Ljubljani, povabljen k vladi, da je podpisal svojo izjavo o sprejetju izvolitve za svetnika trgovske in obrtne zbornice, smo si bili takoj na jasnem, da je bil odgovor na izborni utemeljen, na samih dejstvih sloneč Rohrmannovo interpelacijo »nepristranskemu« (vsaj Podlesnik ga za takega ima), predsedniku volilne komisije zelo težak in da ga je kratkotalo kot nedopustljivega odklonil zato, ker je mislil, da bo s tem skrajno neljubo mu afero najhitreje spravil vs svetla. Pa ne bo šlo in naj »Slovenec« še tako moleduje, da se naj akt v predsedniški koč vrže, da se ne bodo liberalci še enkrat blamirali! Kako pravi že pregovor: Kdor se poslednji smeje, smeje se najbolje. Ni dobro biti bolj papeški, kakor je pa papež sam.

Interpelacija g. Rohrmanna je spravila klerikalne svetnike trgovske in obrtne zbornice, kakor se nam poroča, v velikansko zadrego. Sicer tako zgovorni in k raznim medklicem vedno pripravljene kričač Ložar je nemo z odprtimi ustni poslušal navajana fakta. Videlo se je vsem, da bi najraje svojega tovariša Podlesnika kar hitro zatajili — Judeže igrali — ker vsak stavek jih je zadel v živo. Podlesnik, ki je bil spočetka vsled navedenih resničnih podatkov nenavadno »osupel«, je prišel prvi k sebi in je jel neovrgljivim navedbam porogljivo kimaje pritrjevati. Iz tega obupnega stanja — kar za obesiti se nam je, so si mislili — rešil jih je vladni zastopnik, zatrjevalje, da so akti o zadnjih volitvah zaključeni. Oddahnili so se težko more, ki jih je tlačila, se jim je odvalila od prsi in glasno so pritrjevali končnim besedam vladnega zastopnika.

Čisto določno govorimo! Z ozirom na našo trditev, da si je dr. Pegan dal od svojega klerikalnega tovariša izplačati za zagovor enega izmed obtožencev, ki so prišli pred sodišče radi septembrskih dogodkov, znatno vsoto, piše včerajšnji »Slovenec«: »Razume se, da ne moremo o tem pisariti, ker nam ni o tem nič znanega.« Narod le naj bolj jasno govori in naj svojo trditev dokáže. Naj »Narod« tega našega poziva ne prezre! Naj se »Slovenec« le potolaži, njegovega poziva ne bomo prezrli, marveč bomo govorili čisto določno. Dr. Pegan je računil prvotno Vencanju za zagovor enega septembrskih obtožencev, ki je bil nota bene klerikalce, 200 K, češ, da je vsled zagovora zamudil 10 ur, kar odgovarja vsoti 200 K, ker se pri deželnem sodišču navadno priznava odvetniku po 20 K za uro. Teh 200 kron Pegan sicer ni dobil, dobil pa je 100 K. Vemo sicer, da ima dr. Pegan zelo slab spomin, tako slab, da se ne more več spominjati, kakšen planteč in navdušen »srbofil« je bil on nekoč in kako aktivno je sodeloval svoje dni pri gotovih demonstracijah, tako zelo pa mu vendar še ni opešal spomin, da bi več ne vedel, da je l. 1909 po rojstvu Gospodovem dobil za zagovor somišljenika in tovariša sodemonstranta sto srbni-kov! Ali naj še boli osvežimo pešajoč spomin gospoda — »Engelberta«?

Novi župan v Metliki. Včeraj se je vršila v Metliki volitev novega župana. Izvoljen je bil za župana s 23 glasovi zdravnik gosp. dr. Rudolf Weibel, odličen pristaša narodno-napredne stranke. Za občinske svetovalce so bili izvoljeni gospodje: Milan Guštin, Josip Fleišman, Otmar Šturm, Karel Govanec, Josip Grebec, Milan Waeha in Ivan Golja. Županovanju uskoka Ivana G. t. je torej za vedno odklenkalo in Metlika, ta starodavna nepremagljiva trdnjava napredne misli, je zopet dobila župana, ki bo mož na svojem mestu, vnet za blagor občinarjev, delaven za uspešen razvoj v upravo mu izročene občine. Metličani si bodo pošteno oddahnili, da so se vendar enkrat izne-

bili župana, ki je bil vsled komedij, ki jih je uganjal v zadnjem času, samo v sramoto metliškega mestu. Vrlim metliškim somišljenikom čestitamo, da so si izbrali za župana moža, čegar vsa preteklost in sedanost jamči, da bo vodil ladjico občinske uprave v duhu, katerega je prožeta pretežna večina metliškega prebivalstva.

V znamenju žganja. Prvi dan obč. volitev v Krškem je bil danes. Kakor prvi pot, so klerikalci tudi zdaj napajali svoje »zavedne volilce« pri farovski podrepanki in krojaču Golobu, le s tem razločkom, da je bilo zdaj tudi že žganje dobro kot argument za klerikalne kandidata. Kot oberkantiner posluje leskovski Kopitar, ki je bil pred kratkim zopet obsojen na 80 K globe, event. 8 dni zopora radi uradne razzallitve in vtkanja v izvršbo javnih služb — zločinstvo iz navade.

Iz justične službe. Sekcijski šef v justičnem ministrstvu dr. G. Ladenbauer je bil odlikovan povodom svoje vpokojitve z redom železnega križa II. razreda. — Višji dež. sodni svetnik v Celju Adalbert Kozian je imenovan za višjega dež. sodnega svetnika v graškem okolišu. — Deželni sodni svetnik v Celju dr. Adolf Rošan je imenovan za višjega dež. sodnega svetnika v Celju. — Državni pravdnik v Novem mestu dr. Anton Rogina je imenovan za višjega dež. sodnega svetnika.

Iz državno železniške službe. Železniški asistent g. Karel Komp v Škofji Loki je premeščen v Pazin. Bil je dober tovariš in izboren družabnik in ga bodo tovariši težko pogrešali. Bilo mu srečno v novem kraju!

Odlikovanje. Meseca januarja t. l. v pokoj stopivšemu, splošno znanemu in priljubljenemu c. kr. gozdjarju g. Karolu Šebeničku v Idriji podeljen je bil za njegovo vestno in vzorno 40letno službovanje srebrni zaslužen križec s krono.

Romanje v Rim je padlo, kakor smo že poročali, v vodo. Prireditelj tega romanja — urednik »Bogoljuba« pravi, da je romanje odpadlo zategadelj, ker se vrši letos na Dunaju takozvani evharistični kongres. Ne vemo, če ta izgovor drži, najbrže je samo pretveza, da bi se na najložji način olajšalo in opeharilo nekaj pobožnih dušic za par svetlih kron. Castivredni urednik »Bogoljuba« je namreč zahteval, naj mu prilaščenci pošljejo prelinimirane stroške za romanje naprej, sedaj pa vrača poslani denar ženicam, ki so mu šle na lim, z odbitkom 2 kron, ki mu baje pripadajo za — njegove stroške in njegov trud. Kakor se vidi, je urednik »Bogoljuba« izboren praktik, ki temeljito razume umetnost, kako se na lahak način zasluži denar. Kakor pretkan židovski agent! Toda ženice, ki jih hoče posvečeni gospod opehariti za težko prislužene novce, niso s takšno praktiko »Bogoljubovega« urednika čisto nič zadovoljne ter so vprizorile proti njemu pravcato revolucijo. Na »Bogoljuba« je te dni kar deževalo ogorčenih pisem. Eno izmed teh je nam prišlo slučajno v roke in priobčujemo ga v zabavo naših čitateljev z vsemi njegovimi pravopisnimi in stilističnimi hibami in napakami. Evo ga!

Dragi Gospod urejevalec Bogoljuba
Žalost nam je presunila serce ko sma iz vedli da ne grema letos urim ker smo prav radostno pričakovali še bol nam je pa serce ranilo, ko moramo to slišati kaj ste sklenili iz nami, ali smo mi krivi da ne grema ali smo vam dali zato denar da nam ga bote zdaj tolko od tergali pa žali Bog mi nisma tega uzrok da ne grema urim ste le vi, zato pa vi škoda terpite nemi že tako imajo klerikalce ljudje ugriš zdaj vas boja pa še bol imeli ker tako postopate iz tujem denarjem dakar po dve kroni iz varžeta ljudem kradete, vi če ste mislil kaj takega bli lahko rekli da ni treba zdaj še denarjev dat ga boste pol dali če boma šli pa to je vnebo upijočih greh od vas da tako ljudi uderete boja ljudje še bal slabo govorili od vas ker jim sami priložnost dajete če se premal govorijo ker to ne bo tih ostalo ker letos smo bili na menjen jet drugo leto bote pa prosili in prosili pa bote teško ljudi dobili ker to nebo prikrito ostalo ker žal nam je vsem skupaj da sma se dali tako hitro na linnance vjet ker oni Gospod neboja nas več za pisal kadar bo kam za jet ker vidma da jim se zate kronce se iz šlo da jih boja tako kmal zaslužili ker le se bo tudi kmal v narod zvedlo ker še advokat ne računa enga pisma tolko kakor boja zdaj Oni zaračunal ta pisanje tojim pa dam vedet u imen vseh ki so zapisan da nam ni prav tako postopajte ker smo zmeraj slišali danas vera in sedma zapoved uči ne kradi zdaj nas pa Oni sama učeja dase žiher golfa in krade kadar priložnost prinese tako kakor je je zdaj Vam kosmo vam denar prinesli ker toje

zdaj moderno saj so Oni sami v pridigi rekli da svet dela po moderni toje tudi zdaj pri njih moderno daso po dve kroni uzeli za en malo pisar na ker je včasih dobro pridiga slišat dase potem clovek ve raunati in dase pod uči kar sam ne zna jest ko pišem kobi mogla iz njim govoriti bi jeh jest podučila kaj in kako se ima po veri raunat ako nam ne pošlete vsega denarja bomo pri morani sodnisko postopati.

V spoštovanju Vas pozdravlja
vdana V. M. c.

Gospod Peter Teply, kapelnik Slovenske Filharmonije. Pred nekaj tedni poročali so tržaški listi in tudi ljubljanski časopisi, da se namerava preseliti ljubljene tržaškega občinstva gosp. Peter Teply, kapelnik 97. pešpolka, v Ljubljano. Odbor Slovenske Filharmonije potrjuje to vest in naznanja z veseljem, da se mu je posrečilo, pridobiti toli odličnega glashbenika za naše mesto. Gospod Teply, ki je prevzel vodstvo Slovenske Filharmonije s 1. aprilom t. l., je nam Ljubljančanom že dobro znan. Kdo se ne spominja krasnih koncertov izza časa vojaških vaj, ko je godba pešpolka št. 97 bila nastanjena v Ljubljani, pa tudi pri koncertih Glasbene Matice videli smo gosp. kapelnika sodelovati z nekaterimi izbornimi godci svoje godbe. Kako priljubljen je bil gosp. Teply v Trstu, priča odhodnica, njemu na čast prirejena od ondostnih Slovencev. »Eduard« piše o tem: »Odhodnica kapelniku Teplymu je privabila prednostnojem v gorne prostore restavracije »Balkan« lepo število častilcev in prijateljev tega izbornega muzika in iskrenega prijatelja nas Slovencev. — V imenu zbranih gostov je pozdravil gospoda Teplyja predsednik Slovenske čitalnice gosp. dr. I. M. Čok, v imenu podružnice Glasbene Matice gosp. dr. Slavik in gosp. Mahkota, v imenu Dramatičnega društva gosp. Hlača in v imenu gledaliških igralcev gospod Dragutinovič. Vsi govorniki so naglašali velike zasluge gosp. kapelnika Teplyja za napredek tržaškega Slovenstva na polju glasbene umetnosti. Vsi so mu pokladali tribut dolžne hvaležnosti, označujoč izgubo, ki nas zadene z odhodom odličnega glashbenega umetnika in zavednega Slovana, a čestitajoč Ljubljani na tej odlični pridobitvi. — Gosp. kapelnik Teply se je zahvaljeval govornikom s toploto, ki je ovajala, kako težka mu je ločitev od tržaških Slovencev, katerimi so ga bolj in bolj spajale vezi s skupnega stremljenja k lepemu in vzvišenemu. Gosp. Teplymu se enkrat na tem mestu: Obilo sreče in obilo uspehov v prestolnici Slovenije! — Gosp. kapelnik Teply, rodom Čeh, je absolviran praški konservatorij z odliko, ter bil na to nekaj let član različnih velikih orkestrrov v Avstriji, Nemčiji, na Švedskem in v Rusiji. V svojem rodnem mestu Praga je sodeloval v nemškem gledališču pod ravnateljstvom Angelo Nemmannom tri leta kot prvi goslač. V tem času mu je bila priložnost, sodelovati pod znamenitimi dirigenti največjega časa in sicer: Mahler, Mottl, Weingartner, Richard Strauss, Nikis, Edvard Colonne in drugimi, ki so kot svetovnoznameniti umetniki gostovali v praškem gledališču. Po dosluženih vojakih je prevzel kapelnistvo najprevo pri 40. in nato pri 97. pešpolku v Trstu, kjer je deloval na umetniškem polju deset let. — Gosp. kapelnik Teply dirigira svoj prvi koncert v Ljubljani na velikonočni ponedeljek dne 3. aprila v veliki dvorani hotela »Union« in nastopi nekaj dni potem tudi v komornem kvartetu, tem biseru glasbe. Natančna poročila o teh prireditvah priobčimo pravčasno.

Z Bleda. Pri zadnjih obč. volitvah je kakor s težavo in s pomočjo pooblastil ter različnih nepostavnih dejanj — radi enakih v drugih krajih — so bili povzročitelji sodnijske kaznovani — zmagala farovška lista. Izvoljenih je bilo največ pristnih fajmoštrovih petoliznikov, nekaj zaupnikov S. L. S. s farovškega shoda in nekaj jih je prišlo v odbor, kakor Pilat v sodbo. Večino imajo nazadnjaški kmetijski odborniki, popolnoma naravno seveda za probujajoči se letoviški Bled. Že v naprej je bilo jasno, kako bodo ti zastopniki uspešno delovali za naše obrtnike, hotelirje, posestnike vil itd. Pri včerajšnji obč. seji, ki sta se je udeležila radi važnosti dnevnega reda tudi gg. okr. glavar in okr. zdravnik je prišel na vrsto sanitarno-policijski red, ki naj bi urejeval zdravstvene zadeve. Brezdvomno je tak red za zdravilišče Bled Bledu tako potreben, kakor jezero. Kljub vsemu prigovarjanju ga obč. odbor ni sprejel in je tako s pomočjo kmetijskih odbornikov pokopan, ponovno pokopan toli potrebnim sanitarni red. Za zjokati se je nad takimi politiki in domoljubi! »Zaupniki« S. L. S. s farovškega shoda bi bili morali to že naprej videti in naj bi se ne bili podvrgli posvečeni komandi, ako jim je bilo za resničen napredek Bleda. Pa je to postranska stvar, glavno je, da ima clovek oblast in moč, vsaj navidez-

no, v resnici je itak vsa pri »oberkomandir«. Res, žalostno, da povsod igra osebnost prvo vilojino! Ako bi dali kaj na svojo čast tisti, ki streme po napredku Bleda, naj bi vrgli svojo odbornost čast pred noge njemu, od katerega so jo prejeli, da ne prevzamejo nase odija sovražnikov napredka. Podoben miselnosti, se bojimo, bomo še večkrat zapeli. Kljub temu glasovanju v obč. svetu proti sanitarnemu redu upamo, da ga vendar dobimo. Višja zdravstvena oblast in nadzorovalni organi bo vsaj šla preko teh zastaralih in neutemeljenih ozirov, da reši škodo najprijateljejšega in najlepšega kraja daleč na okoli. Pozivljamo jo k energičnemu nastopu, velika večina blejskih občevanj bi jo za to hvaležna!

Iz Podkrajca. Prostovoljno je resigniral na župnijo Podkraj naš vrli župnik preč. g. Jakob Kalan in se je preselil na Nemško. Škoda za odličnega gospoda, ki ni poznal politike v tem oziru, kot jo uganjajo škofovi maziljenci! Želimo mu več sreče in zadovoljnosti kot jo je našel pri Podkrajskih neznačajnih klerikalcih!

Kinematograf »Ideal«. Danes v torek in jutri v sredo predvajajo se sledeče krasne slike: 1. Zurnal »Pathe« najnovejši posnetki, med drugim požar palače Equitable v New Yorku. 2. Junato, gumasti mož. (Zanimiv varietetni posnetek.) 3. Moric, bančni sluga. (Velikomito, igra Prince.) 4. »Oče in sin«. (Drama samo popoldne.) 5. Krasna drama »Uboga Jenny« s slovito umetnico, imenovano zvezdo kinematografije Asto Nielsen v glavni vlogi. 6. Le ne tašče! Ameriška učinkovitost. V sredo, dne 3. aprila od 5. do 7. ure dijaške predstave, ker bo na veliki četrtki, petek in soboto kinematograf zaprt. Cene: 10 v, 20 v, 30 v.

Tujski promet v Ljubljani: Meseca marca je prišlo v Ljubljano 5523 tujcev (1128 več kakor meseca februarja in 885 več nego lani meseca marca). Nastanilo pa se je v hotelu Union 1445, Slon 1264, Lloyd 470, Cesar avstrijski 262, Južni kolodvor 159, Štrukelj 132, Tratinik 105, in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1637 tujcev. — Bilo pa je 8 Kranjskega 1356, z Dunaja 973, iz slovenskih dežel 1170, iz dežel češke krole 198, iz drugih avstrijskih dežel 1181, z Ogrskega 163, iz Hrvaške in Slavonije 296, iz Bosne in Hercegovine 56, iz Nemčije 145, iz Italije 104, iz Rusije 24, iz Anglije 4, iz Francije 9, iz balkanskih dežel 61, iz Rumunije 3, iz drugih evropskih dežel 33, iz Severne Amerike 5 in iz Azije, Afrike in Avstralije 7 tujcev.

Močna zaušnica. Sročil je v neki restavraciji nek mehanik brez povoda nekega potnika trikrat tako udaril po glavi, da se je bil ta onesvestil. Zadeva je prijavljena oblastvu.

Konja splašila sta se bila včeraj v Laternanovem drevedoru hlapcu Franu Arharju. Le-ta jih je bil spregel ter pustil tam brez nadzorstva in je le malo manjkalo, da se nista bila zagnala v neko družino.

Kanarček ukraden je bil včeraj iz kletke nekemu gostilničarju na Krakovskem nasipu. Kanarčka ceni lastnik 10 K.

Pes popadel je včeraj na nekem dvorišču na Poljanski cesti posestnikovega sina A. T. ter ga na desni nogi znatno telesno poškodoval.

Falziifikati. Včeraj je neka branjevka dobila falziifikat za 1 K in za 10 v.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 152 Macedoncev in Bolgarov in 240 Hrvatov. 60 Hrvatov je šlo v ino most, 20 pa v Rudolfovo. — Na Dunaj je šlo 200, v Budimpešto 107, v Zagreb pa do 200 Lahov.

Izgubila je vdova g. Marija Kajzerjeva denarnico, v kateri je imela do 26 K denarja. — Gospodična Z. M. je izgubila denarnico, v kateri je imela 13 K denarja in zlato žensko žepno uro.

Angleško skladišče oblek. V soboto, dne 30. t. m. je bilo 300 odjemalcev v angleškem skladišču oblek, v Ljubljani, Mestni trg št. 5, ki so vsi kupili razne potrebščine. To izpričuje, da se tam kupi res ceno in dobro.

Društvena naznanila.

Častni večer gosp. Pavlu Skaletu ob priliki 25letnice njegovega blagajništva je priredil ljubljanski Sokol v soboto, 30. marca, v mali dvorani Narodnega doma. Pri prireditvi je sodeloval salonski orkester Sokola I. pod spretnim vodstvom kapelnika gospoda Jakla in del pevškega zbora »Slaveca«. Počastil je večer tudi ljubljanski župan dr. Tavčar, državni poslanec dr. Ravnhar, dr. Murnik, dr. Windischer, profesor Pipenbacher, dr. Pestotnik, dr. Oražen, dr. Kušar, gospod Kajzelj, gosp. Ribnikar, gosp. Mejač, gosp. Rohrman in drugi. Tudi ženstvo je bilo zastopano. Dr. Murnik je pozdravil vse, posebno pa slavljena gosp. Pavla Skaleta. 27 let že teče, odkar je gosp. Skale

blagajnik ljubljanskega Sokola in g. Skale skromno, ne da bi silil v ospredje, deluje z vsemi močmi v blagor slovenskega Sokolstva. Blagajništvo je najbolj nevhvaležen posol v društvih, a slavljence je varčen, vesten, a ne skop. Pač mu je bilo težko izdati marsikako kronico, a vedno je že mislil na to, da pridobi novih virov za svojo blagajno. Stotisoči denarja so šli skozi njegove roke in ko je 25 let bil vrl in vesten član Sokola, ga je imenoval za častnega člana. V skromen dokaz hvaležnosti se mu podari diploma, ki ga naj spominja na svoje hvaležne brate, ki mu žele, da bi ostal tudi še nadalje mnogo let blagajnik in da roke ne bodo mirovale, kadar ga bo klical na pomoč Sokol. Nato se zahvali blagajnik Skale za dokaz ljubezni članov, poudarjajoč, da je pač res, da je dober blagajnik stebler in gospodar celega društva in da je posebno slovenski »Sokol« prava narodna trdnjava na slovenski zemlji. Nato razvije delovanje »Sokola« od začetka ko je stopil v društvo, pa do danes, spominjajoč se vseh težkoj in neprilik, pa tudi veselih prvih izletov, ki jih je priredil »Sokolu«. — Nato govori dr. Kušar, ki razločuje v Skaletovem delovanju tri dobe; prva je mladeniška doba, druga od 1888—1897 in tretja je doba renesance »Sokola«. Skozi vse dobe pa se vleče nit delavnosti, ljubezni do domovine in bratstvo. — Tudi dr. Oražen mu zakliče v imenu vsega Sokolstva krepak Na zdar! — Nato govori še ljubljanski župan gospod dr. Tavčar, ki zatrjuje v imenu občine ljubljanske, da bo vedno podpiral težnje »Sokola« in posebno še sedaj, ko se je vlada postavila na tako malenkostno stališče in vrgla »Sokola I. II.« in druga društva iz telovadišč na cesto. — Končno se zahvali slavljence vsem, ki so ga počastili, posebno pa »Slavecu« za prekrasne pesmice in »Sokolu I.«, ki je neumorno igral in mnogo pripomogel h krasnemu uspehu večera.

Društvo uradnikov c. kr. užitnine na Kranjskem je imelo dne 24. marca svoj redni občni zbor. V našem poročilu se je vrnila neljuba pomenota. Za predsednika društva je bil izvoljen gosp. Andrej Hrastja vodja boletnega urada v Logatcu, za podpredsednika pa gosp. Franc Štrubelj, vodja boletnega urada na Vrhniki.

Umetnost.

Sinfonični koncert »Slovenske Filharmonije« v Ljubljani, ki se je vršil, kakor smo že omenili, v nedeljo zvečer v veliki dvorani »Uniona«, pod osebnim vodstvom kapelnika g. V. Talicha, je uspel glede umetniškega izvajanja vseh točk sporeda jako dobro. Pri tem koncertu, ki je bil prirejen v korist podpornega zaklada članov orkestra »Slovenske Filharmonije«, in obenem kot poslovniti koncert kapelnika gosp. Talicha, so sodelovali tudi gosp. prof. dr. Pavel Kozina iz Ljubljane, gospa Anny Krampera in gosp. Jan Krampera, člana slovenskega gledališča v Ljubljani in gđ. Hanny Haumer, priznana solistka na harfi, članica zdravilišnega orkestra v Opatiji. Koncert se je otvoril z veliko Schubertovo simfonijo v C - duru. Gosp. dr. Pavel Kozina, priznan pevec, je zapel s spremljevanjem orkestra tri pesmi, in sicer »Moja mati«, »O polnoči« in »Narodno pesem«. Posebno zanimivo je bilo izvajanje solistke na harfi gđ. Haumerjeve. Umetnica ima izbornu tehniko in igra z globokim glasom. Zamolki, tužni, a mehki glasovi se vrste z nežnim pianom. Glasovi se zbirajo pod njenimi prsti kot venici v krasne akorde. Njena igra je dovršena. Dvospev iz opere »Zrinski«, ki sta ga pela gospa in gospod Krampera, je bil dober. Koncert se je zaključil s krasno Dvořakovo Karnevalovo ouverturo. Gosp. V. Talichu, ki si je tekom svojega službovanja v Ljubljani pridobil veliko priznanja in priljubljenost, je občinstvo izročilo dva krasna lovorjeva venca. Obdarovani sta bili tudi z lepima šopkoma gđ. Haumerjeva in gospa Kramperova. Po koncertu je koncertiral oddelek »Slovenske Filharmonije« v kavarni hotela »Union«.

Razstavo slik, ilustrirajočih Siekiewiczzeve romane, v »Mestnem domu« prav toplotno pripravljamo slovenskemu občinstvu. Ničje naj ne zamudi ugodne prilike, da bi si ne ogledal teh zanimivih slik. Razstava bo otvorna samo še do 14. t. m.

Slovani in c. kr. akademija za glasbo. C. kr. akademija za glasbo je preteklo soboto priredila na Dunaju koncert svojih golencev. Med temi golenci, ki so se producirali, so bili tudi naš rojak Ivan Levar, Zlatko Baloković, Niko Zupančič in Agneza Dudičeva, torej štirje Jugoslovani. Ivan Levar je pel I. Brahmsove pesmi »Auf dem Kirchhofs«, »Wie bist du meine Königin« in »Tambourliedchen«. Vzbudil je s svojim umetniško dovršenim petjem splošno pozornost. Tudi ostali jugo-

slovanski umetniki so dokazali, da je glasbena umetnost polje, na katerem lahko Jugoslovani z uspehom tekmujejo z ostalimi kulturnimi narodi.

Razgled po slovenskem svetu.

— **Kongres slovanskih častnikarjev v Pragi.** Vseslovanska častnikarska zveza je imela preteklo sredo v Pragi sejo pod predsedstvom urednika Jos. Holečka. Prisotni so bili gg. V. Cervinka, J. Hejret, Fr. Horvorka, A. Kunta, F. Nepily, poslanec K. St. Sokol in Jos. Vejvera. Tajnik Hejret je podal poročilo o pripravah za kongres. Uredniku Vejveri se je izročila preskrba stanovanj, vprašanje, ki je z ozirom na istočasne sokojske slavnosti in na odkritje spomenika Fr. Palackemu zelo težavno in kočljivo. Pripominja se vnovič, da imajo pravico kongresa se udeležiti samo oni častnikarji, ki so organizirani v »Zvezi«, a vsakdo izmed njih se mora priglasiti najkasneje do 1. maja. Kongres se otvori 28. junija. Z zadoščenjem je bilo vzeto na znanje povabilo mestnega občinskega sveta in okrajnega odbora v Jičini k posetu mesta in tamkajšnje okolice. Z zahvalo se je vzelo na znanje, da bo jičinska komisija za tujski promet sodelovala pri izletu in da bo češka deželna zveza za povzdigo prometa s tujski skrbela za stanovanje častnikarjev, ki pridejo v Prago iz vsega slovanstva. Kakor je pri takšnih prilikah običajno, se pripravljajo gostom v spomin razna dragocena darila. Ukrenilo se je za potrebno za organizacijo Rusov in Slovkov. Prihodnja seja »Zveze« bo na velikonočni ponedeljek ob 8. zvečer v Pragi v restavraciji »Bрейsky«.

Razne stvari.

* **Kazenski proces proti D' Albi.** Rim, 1. aprila. Proces proti atentatorju na italijanskega kralja, D' Albo se začne v drugi polovici meseca aprila.

* **Stolp za smodnik eksplodiral.** Pariz, 1. aprila. Stolp za smodnik v Billy Berclany je eksplodiral. Pet delavcev so težko ranjene potegnili izpod razvalin. Dva sta že umrla.

* **Papež — pesnik.** Papež je spesnil himno, ki jo je izročil Perosiju, da jo uglaši. Himno bodo v prvi leti pri blagoslovljenju zvonika v Benetkah. Himna naj bo papežev dar Benečanom.

* **Octova kitslina namesto sodovke.** Praga, 1. aprila. Delavec Fr. Kouba je danes v neki trgovini zahteval sodovko, dobil pa je octovo kitslino. Komaj je Kouba pokusil pijsko, je dobil grozne krče ter kmalu nato umrl. Proti trgovcu so uvedli kazensko preiskavo.

* **Nesreča na morju.** London, 1. aprila. Iz Punta Arenas poročajo, da se je angleški parnik »Foxley« na potu iz Chile v Rio de Janeiro pri rtu Pillar potopil. En del moštva, kapitana in enega častnika so rešili. 37 mošt je pa potopilo. »Foxley« je bil nov parnik s 4274 tonami.

* **Roparski napadi v Palestini.** Berlin, 1. aprila. »Berliner Tageblatt« poroča iz Jaffe, da so roparji streljali na neki nemški poštni voz. Enega konja so ustrelili, vendar so pa končno poštni voz rešili. Avstrijsko pošto, ki je prišla za nemško, so pa popolnoma oropali. Kavasa in dva konja so ustrelili. Zločin so izvršili najbrže maroški priseljenci.

* **Jetniškega paznika napadli.** Lvov, 1. aprila. Kaznjenci tukajšnje kaznilnice so napadli paznika Sobotnickega. Izvršili so nanj gaatentatiz revolverjem, ki se je pa ponesrečil. Vzrok atentata je ta, ker je Sobotniček prejel od nekega kaznjence, ki je bil obsojen zaradi špijonaže v prospeh Rusije, 100 rubljev, da mu pomaga pobegeti. Sobotnički je pa to naznanil predstojniku.

* **Velika avtomobilska nesreča.** Milan, 1. aprila. Tu se je dogodila včeraj težka avtomobilska nesreča. Tovarnar Figini je poskušal svoj avtomobil ter vozil okoli vojaškega vežbališča. Ko je pnevmatika počila, je hotel tovarnar voz zavreti, pri tem so pa odleteli vsi z voza. Poslovodja je bil na mestu mrtev, tovarnarja in mehanika so prenesli umirajoča v bolnico. Ostali delavci, ki so bili na vozu, so bili težko ranjeni.

* **Poroka princa Hohenlohe-Schillingsfürst.** Praga, 31. marca. Zakon dr. Freund in njegove žene je bil že preteklo soboto ločen. Princ Egon Aleksander Hohenlohe - Waldenburg - Schillingsfürst se bo bodoči terek poročil popolnoma nathoma z ženo dr. Freundovo. Še včeraj so bili tu sorodniki princa, da bi ga odvrnili od njegovega načrta; toda princ ni odnehal. Po poroki bo princ sprejel naslov barona in se bo najbrže odpovedal majoratu. Apanažo bo pa vseno dobival.

* **Macech se ne bo pritožil.** Varšava, 1. aprila. Govori se, da je Macech poslal predsedniku piotrkovskega okrožnega sodišča prošnjo, v kateri se odpove pritožbi proti razsodbi. Vendar pa hoče prositi carja, da mu olajša kazen.

* **Eden najvišjih stolpov se je podrli.** Nauen, 30. marca. V sled velikega viharja se je včeraj popoldne podrli veliki železni stolp za brezžično brzojavljanje. Ponesrečil se ni nikdo. — Ta stolp je bil ena izmed najvišjih železnih stebrov na svetu. Visok je bil 260 m. Kot brzojavna postaja more sprejemati brzojavke iz daljave 6000 kilometrov. Iz Nauena je bila mogoča zveza s Kamerunom in New Yorkom. Stolp je stal popolnoma prosto in ni bil vzdign, temveč pritrjen z železnimi žicami. Glavni stolp je bil obdan od devetnajstih majhnih stolpov, ki so stali v krogu 800 m. Ogromna stavba je danes le še velika razvalina. Vihar razsaja še dalje, odkriva liše in ruje drevesa.

* **Kraljestvo na južnem tečaju.** Zanimivo anekdotno pripoveduje pariški »Journal des Débats«: Mislili smo, da je južni tečaj odkril Amundsen; dočim je bilo pa že pred 25 leti tam kraljestvo. Ne verjamate morda tega? Toda poglejte: Parižani so to takrat verjeli. Začelo se je to popolnoma enostavno. V neki kavarni Batignolles, predmestju pariškem, je sedel lep dečko zamišljen, kakor bi padel z lune — dočim je pa padel samo z južnega tečaja, kakor boste to kmalu zvedeli. Stalni gostje so ga od strani gledali, a eden od njih, okrajni predmestni pesnik, ki je v prostih urah uradoval v ministrstvu, se je ojunčil in vprašal mladeniča: »Gotovo čakate na koga?« — »Ne, ne čakam,« odgovori mladenič. »Ne poznam niti žive duše v Parizu in sem popolnoma slučajno sem prišel.« — »Najbrže od daleč?« ga je nadalje izpraševal zvedavi okrajni pesnik. »Na, dovolj, dovolj od daleč. Prav s konca sveta. Sem z južnega tečaja.« — »To je nekaj izvanrednega: z južnega — tečaja?« No, seveda, zakaj bi ne bil z južnega tečaja. Je celo prestolonaslednik — je priznaval mladenič — njegov oče je tam vladajoči kralj. Za vse to ima dokaze. Sicer je njegova prtljaga neke ostala z dokazni vred, in zdaj jo na njegovo zahtevo iščejo po celi Francoski... »In ali bi smel,« je izpraševal pesnik nadalje, »vprašati, ne da bi hotel biti preveč radoveden, v kateri deželi vlada vaš oče?« — »Moj oče je kralj v Adélii.« — »V Adélii?« Hm! In kje je to, prosim?« — »Na južnem tečaju vendar.« Med tem se je že cela kavarna zbrala okoli polarnega princa, z očmi so ga hoteli pojesti, toda mnogo je bilo tudi takih, ki so dvomili. »Kako se pa pride na južni tečaj?« — »No, če se more priti od tam! Kako bi sicer sem prišel?« — »Temu se ni dalo oporekati.« — »Je li torej južni tečaj obljuden?« — »Obljudena seveda. Kako bi pa mogli sicer imeti tam svoje kraljestvo?!« je ježno odgovoril mladi tujec. In nato jim je vse pojasnil, ko so postali že preveč radovedni. Okoli južnega tečaja je seveda sam led, toda potem je velika kotlina, kjer se ni več ledu, temveč kjer se nahaja kraljestvo Adélii. In to kraljestvo hoče zdaj priti iz svoje stoletne odločnosti, pokazati hoče svetu, da eksistira in skleniti z evropskimi državami trgovske pogodbe, kar namerava ravno oni prine, izvršiti. »Toda, kraljevska visokost, kako je to vse mogoče? vsaj svet o vas vendar nič ne ve?« — »O Ameriki prej tudi niso ničesar vedeli! Toda, gospodje, jaz vendar nisem začel tega razgovora. Vi ste me vpraševali in jaz sem odgovarjal.« Nato je ježno vstal ter šel razaljen. Toda drugi dan je zopet prišel — ta dobri človek — se pomiril s pesnikom — uradnikom in mu celo vse obrazložil, kako je v Adélii. Pesnik — ki je imel precej bujno fantazijo — je verjel princu z južnega tečaja, a ker še vedno ni dobil prtljage, mu je posodil tudi par tisočakov. In drugi dan zopet par... Toga zgodilo se je še več. Naš pesnik je obenem soizdajatelj tedanjega lista »Nouvelle Revue internationale«, v katerega je takoj napisal članek o Adélii, kralju Jurju II., prestolonasledniku, kako je to izobren človek — in kočno je dodal celo na podlagi princave risbe mapo Adélii z mesti, trdnjavami in vasmí... Ta članek je takrat v listu tudi faktično izšel in končal z besedami: »Že leta in leta so iskali južni tečaj, in pri tem je bila že zdavnaj odkrita.« Članek je bil pa za avtorja usodepoln. Pariz se je valjal od smeha. »Revue« je morala prenehati izhajati, izginili so pa tudi tisočaki poetičnega uradnika iz ministrstva.

* **Macech se ne bo pritožil.** Varšava, 1. aprila. Govori se, da je Macech poslal predsedniku piotrkovskega okrožnega sodišča prošnjo, v kateri se odpove pritožbi proti razsodbi. Vendar pa hoče prositi carja, da mu olajša kazen.

* **Eden najvišjih stolpov se je podrli.** Nauen, 30. marca. V sled velikega viharja se je včeraj popoldne podrli veliki železni stolp za brezžično brzojavljanje. Ponesrečil se ni nikdo. — Ta stolp je bil ena izmed najvišjih železnih stebrov na svetu. Visok je bil 260 m. Kot brzojavna postaja more sprejemati brzojavke iz daljave 6000 kilometrov. Iz Nauena je bila mogoča zveza s Kamerunom in New Yorkom. Stolp je stal popolnoma prosto in ni bil vzdign, temveč pritrjen z železnimi žicami. Glavni stolp je bil obdan od devetnajstih majhnih stolpov, ki so stali v krogu 800 m. Ogromna stavba je danes le še velika razvalina. Vihar razsaja še dalje, odkriva liše in ruje drevesa.

* **Kraljestvo na južnem tečaju.** Zanimivo anekdotno pripoveduje pariški »Journal des Débats«: Mislili smo, da je južni tečaj odkril Amundsen; dočim je bilo pa že pred 25 leti tam kraljestvo. Ne verjamate morda tega? Toda poglejte: Parižani so to takrat verjeli. Začelo se je to popolnoma enostavno. V neki kavarni Batignolles, predmestju pariškem, je sedel lep dečko zamišljen, kakor bi padel z lune — dočim je pa padel samo z južnega tečaja, kakor boste to kmalu zvedeli. Stalni gostje so ga od strani gledali, a eden od njih, okrajni predmestni pesnik, ki je v prostih urah uradoval v ministrstvu, se je ojunčil in vprašal mladeniča: »Gotovo čakate na koga?« — »Ne, ne čakam,« odgovori mladenič. »Ne poznam niti žive duše v Parizu in sem popolnoma slučajno sem prišel.« — »Najbrže od daleč?« ga je nadalje izpraševal zvedavi okrajni pesnik. »Na, dovolj, dovolj od daleč. Prav s konca sveta. Sem z južnega tečaja.« — »To je nekaj izvanrednega: z južnega — tečaja?« No, seveda, zakaj bi ne bil z južnega tečaja. Je celo prestolonaslednik — je priznaval mladenič — njegov oče je tam vladajoči kralj. Za vse to ima dokaze. Sicer je njegova prtljaga neke ostala z dokazni vred, in zdaj jo na njegovo zahtevo iščejo po celi Francoski... »In ali bi smel,« je izpraševal pesnik nadalje, »vprašati, ne da bi hotel biti preveč radoveden, v kateri deželi vlada vaš oče?« — »Moj oče je kralj v Adélii.« — »V Adélii?« Hm! In kje je to, prosim?« — »Na južnem tečaju vendar.« Med tem se je že cela kavarna zbrala okoli polarnega princa, z očmi so ga hoteli pojesti, toda mnogo je bilo tudi takih, ki so dvomili. »Kako se pa pride na južni tečaj?« — »No, če se more priti od tam! Kako bi sicer sem prišel?« — »Temu se ni dalo oporekati.« — »Je li torej južni tečaj obljuden?« — »Obljudena seveda. Kako bi pa mogli sicer imeti tam svoje kraljestvo?!« je ježno odgovoril mladi tujec. In nato jim je vse pojasnil, ko so postali že preveč radovedni. Okoli južnega tečaja je seveda sam led, toda potem je velika kotlina, kjer se ni več ledu, temveč kjer se nahaja kraljestvo Adélii. In to kraljestvo hoče zdaj priti iz svoje stoletne odločnosti, pokazati hoče svetu, da eksistira in skleniti z evropskimi državami trgovske pogodbe, kar namerava ravno oni prine, izvršiti. »Toda, kraljevska visokost, kako je to vse mogoče? vsaj svet o vas vendar nič ne ve?« — »O Ameriki prej tudi niso ničesar vedeli! Toda, gospodje, jaz vendar nisem začel tega razgovora. Vi ste me vpraševali in jaz sem odgovarjal.« Nato je ježno vstal ter šel razaljen. Toda drugi dan je zopet prišel — ta dobri človek — se pomiril s pesnikom — uradnikom in mu celo vse obrazložil, kako je v Adélii. Pesnik — ki je imel precej bujno fantazijo — je verjel princu z južnega tečaja, a ker še vedno ni dobil prtljage, mu je posodil tudi par tisočakov. In drugi dan zopet par... Toga zgodilo se je še več. Naš pesnik je obenem soizdajatelj tedanjega lista »Nouvelle Revue internationale«, v katerega je takoj napisal članek o Adélii, kralju Jurju II., prestolonasledniku, kako je to izobren človek — in kočno je dodal celo na podlagi princave risbe mapo Adélii z mesti, trdnjavami in vasmí... Ta članek je takrat v listu tudi faktično izšel in končal z besedami: »Že leta in leta so iskali južni tečaj, in pri tem je bila že zdavnaj odkrita.« Članek je bil pa za avtorja usodepoln. Pariz se je valjal od smeha. »Revue« je morala prenehati izhajati, izginili so pa tudi tisočaki poetičnega uradnika iz ministrstva.

* **Macech se ne bo pritožil.** Varšava, 1. aprila. Govori se, da je Macech poslal predsedniku piotrkovskega okrožnega sodišča prošnjo, v kateri se odpove pritožbi proti razsodbi. Vendar pa hoče prositi carja, da mu olajša kazen.

Telefonska in brzojavna poročila.

Jadranska banka.
Trst, 2. aprila. Na včerajšnjem občnem zboru »Jadranske banke« v Trstu so sklenili, da izplača Jadran-

ka banka 6 $\frac{1}{4}$ % dividendo, torej 25 kron na delnico.

Blagovni promet med Ogrsko in Avstrijo.

Dunaj, 2. aprila. Statistični izkaz trgovskega ministrstva glede blagovnega prometa med Ogrsko in Avstrijo izkazuje, da znaša v mesecu februarju uvoz iz Ogrske 906 in izvoz iz Avstrije na Ogrsko 1218 milijonov kron. Provizorična trgovska bilanca izkazuje za meseca januar in februar 298 milijonov aktiv. Lansko leto so znašale aktivne v tem času 303 milijonov kron.

Cesarjeva Velika noč.
Dunaj, 2. aprila. Cesarjevo velikončno potovanje v Walsee je bilo vsled neugodnega vremena preloženo na četrtki. Če se vreme ne izpremeni, ostane cesar čez Veliko noč na Dunaju.

Ogrska kriza.
Budimpešta, 2. aprila. Opozicija pripravila oster boj proti kabinetu. Kossuthova stranka grozi s tehnično obstrukcijo. Danes se je vršila debata o izvaji ministrskega predsednika. Senzacionalna so razkritja lista »Vilak« organa Christoffija, ki trdi, da je slika, ki jo prinašajo oficijozni časopisi, in Khuenova pravljica o cesarjevi abdikaciji popolnoma izmišljena. Tudi tekst cesarjevega lastnoročnega pisma je bil že v sredo štiliziran in oddan v četrtki v Budimpešti Khuenu, Lukacsu in Tiszi. Prestolonaslednik je neadno prišel z Brionov na Dunaj, da protestira proti zlorabi svojega in cesarjevega imena od strani Khuena.

Budimpešta, 2. aprila. Zbornica je danes nadaljevala debato o izvaji ministrskega predsednika Khuena. Poslanec Bakonyi, (Justhovec) je ostro kritiziral postopanje kabineta, za njim je govoril Geza Pollonyi. Med njegovim govorom je delavna stranka zapustila demonstrativno zbornico. Opozicija je sklenila z vladno večino kompromis, glasom katerega naj bi se zbornica odgodila do 12. aprila, ter bi se debata nadaljevala šele po Veliki noči.

Stavka na Češkem.
Praga, 2. aprila. V češkem stavarškem okrožju je boljša situacija od dne do dne. Povsod vlada mir, samo v okraju Kladno in Slano je prišlo do nemirov. Podjetniki so pripravljani priznati delavcem nekatero zboljšanja.

Bosanske zadeve.
Budimpešta, 2. aprila. Skupni finančni minister Bilinski pride danes popoldne v Budimpešto ter bo imel s Khuenom posvetovanja o bosanskih zadevah. Meseca maja pride Bilinski v Bosno. Listi zatrjujejo, da bo delegacija sklicana sredi aprila.

Tujski promet v Opatiji.
Opatija, 2. aprila. Tu je letos toliko tujcev, da ni mogoče dobiti niti v Opatiji niti v Voloski nobene sobe. Mnogo letoviščarjev, ki so prišli v Opatijo, mora vsled tega stanovati na Reki. A tudi tu je težko dobiti po hotelih stanovanje. Sprevodniki na brzovlakih južne železnice svare potnike, naj ne gredo v Opatijo, ako nimajo že naročenih sob.

Odpoklicani italijanski poslanik.
Rim, 2. aprila. V političnih krogih so razširjene vesti, da je italijanska vlada odpoklicala svoje poslanike na Dunaju, v Berlinu in v Petrogradu, ker so se izkazali kot nesposobni.

Rim, 2. aprila. »Tribuna« demantira vse vesti o izpromembah pri italijanskih poslanstvih.

Plovba v Dardanelah.

Neapolj, 2. aprila. Sem je pripeljal iz Carigrada angleški parnik »Dunother Castle«, ki je pripeljal 137 nemških turistov. Ti so pripovedovali, da je vožnja skozi Dardanele silno nevarna. Skozi celo ožino pelje samo kakih 100 m široka prosta pot, vse drugo je podminirano. Pred vdom v Dardanele je moral čakati parnik en dan in eno noč na turško ladjo, ki je vodila parnik skozi Dardanele.

Italijani proti vojni.
Rim, 2. aprila. V zgornjeitalijanskih mestih je prišlo včeraj do velikih demonstracij proti vojni v Tripolitani. Ponovno so se spopadli socialisti in nacionalci.

Ecuador.
Quito 2. aprila. Za predsednika republike Ecuador je bil včeraj izvoljen general Leonid Plaza.

Rudarska stavka na Angleškem.
London, 2. aprila. Število rudarjev, ki so se včeraj vrnili na delo, znaša 30.000. Dosedanji uspeh glasovanja o koncu stavke izkazuje 98.639 za in 100.193 proti. V Sunderlandu so izbruhnili tudi nemiri. V Londonu vlada optimistično mnenje. Premogarska borza je že znižala cene premoga.

Stavka v Ameriki.
New York, 2. aprila. V severnoameriških rudnikih počiva dela.

Gospodarstvo.

Mestna hranilnica ljubljanska. Meseca marca 1912 vložilo je 1581 bank 843.818 K 20 v. 1714 strank...

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu marcu 1912 je 145 bank vložilo 45.689 K 69 v. 182 bank dvignilo 64.778 K 49 v. Stanje hranilniške vlog 2.039.117 K 64 v.

Srečke. Rudolfove srečke iz leta 1864. Glavni dobiček 30.000 K obli serija 2937 št. 22. Brunšviške srečke. Glavni dobiček 180.000 mark obli serija 6788 št. 16. Štiridostne srečke za regulacijo Tise. Glavni dobiček 180.000 K dobi serija 3624 št. 14. Turške srečke. Glavni dobiček 100.000 frankov dobi št. 516.534. dobiček s 30.000 franki pa št. 1.894.933.

Odgovor na poslano "Slovenskem Narodu" z dne 27. marca 1912. Gosp. Antonu Srebotnjaku v Ljubljani.

Vsakdo, ki pozna Vas in mene. Vaše in moje razmere, si bo napravil sam sodbo, kdo od naju zameriti dolžnik.

Matija Trkman, mehanik in lesni trgovec, Pedkraj nad Vipavo. Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Današnji list obsega 6 strani. Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek. Tiskovna in tisk "Narodne tiskarne".

Umrli so v Ljubljani: Dne 1. aprila: Veronika Tomić, 4 mesece, Reber 9. — Serrava Stefanija Pezdicek, usmiljenka, 8 let, Radeckega cesta 11. — Jožefa Peterlin, hči posestnice, 5 tednov, Ljuzova cesta 9. — Franc Florjanec, bivši mlinar, 75 let, Zaloška cesta 6. — Uršula Tavželi, zasebnica, 8 let, Bohoričeva ulica 29.

Odol. Odolovanje ust z Odolom je naravnost zdravilo. Gnitje v ustih, ki zobe polagoma uniči se za Odolom. Odolom vsakem splakovanju z Odolom. Odolom vsih ustih razpoživlja očistila svežost.

Rogaški Tempel Styria Donati. Najmočnejši prirodni vrelc magnezijoglauberske soli.

Serrava lo. železnato Kina-vino. Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni. Povzroča voljo do jedi, okrepa živce, pogloblja kri in je rekonescentom in melokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet. Izborni okus. Večkrat odlikovano. Nad 7000 zdravniških sprideval. J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje. 4484

Borzna poročila. Ljubljanska. "Kreditna banka v Ljubljani". Uradni kurzi dunajske borze 2. aprila 1912. Različni papirji, Srečke iz l. 1860, Valute.

Zitne cene v Budimpešti. Dne 2. aprila 1912. Termin. Pšenica za april 1912, Pšenica za maj 1912, Rž za april 1912, Rž za oktober 1912, Oves za april 1912, Oves za oktober 1912, Koruza za maj 1912, Koruza za julij 1912.

Meteorološki poročila. April. Čas opazovanja, Stanje barometra, Temperatura, Vetровi, Nebo.

Zahvala. Za izkazano sočutje povodom briske izgube gospe Karoline Denkl c. in kr. stolnikove vdove. V Ljubljani, 30. marca 1912. Zalnjoči ostali.

Fran Burger v Sp. Šiški. Velika zaloga patentovanih železnih in lesenih skladnih stolov, klopi in miz. Znižane cene. — Prospekti zastoj in poštne preste.

"SLAVIJA". vzajemna zavarovalna banka v Pragi. Rezervni fond K 53.758.985-24. Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Blagajničarka. Zeli premeniti službo. Gre tudi iz Ljubljane. Ponudbe pod "št. 15" upravi "Sl. Naroda". 1191

Odda se ali prodaja prodajalna. Polze se v trgovini Pogrebnege zavoda v Prešernovi ulici št. 44.

Krasota mojih čevljev je PALMA kavčukov podpetnik. Stanovitno, elegantno, higijenično.

Resna ženitna ponudba. Mlad, podjeten trgovec in obrtnik v neposredni bližini Ljubljane se želi poročiti z gospodnico v starosti od 20 do 24 let, ki bi imela veselje do trgovine in nekoliko trgovske naobrazbe.

SUNLIGHT MILO. Ne bojim se, da bi se mi perilo post-odovalo, ker rabim MILO SUNLIGHT! Kdo Vas jameži na to, da se Vase flag telesno perilo, Ginke, nastorji itd. zmagi hito ne pere z ostrimi str rmi in ne poškoduje! Perite DOMA s SUNLIGHT, najboljšim, najčistejšim in najmilijšim vseh perilnih mil, ki daje Valtemu perilu bleščajočo beloto in slasten aroma.

Blagajničarka. Zeli premeniti službo. Gre tudi iz Ljubljane. Ponudbe pod "št. 15" upravi "Sl. Naroda". 1191

Rozpošiljalnica. Najboljša na svetu po vrsti cenah. Največja izbira!!! Najnižje cene £ Gerlach, Gradec Joanneumring 7.

Gostilna in kavarna se da takoj v najem. Lepi prostori, kegljišče in vrt. Ponudbe se naj pošljejo na upravništvo "Slov. Naroda" pod "A. G."

Vabilo na redni občni zbor okrajne hranilnice in posojilnice v Idriji, registrirane zadruge z neom. zavezo, ki se vrši 1191 dne 12. aprila ob 1. uri popoldne v uradnih prostorih zadruge.

DNEVNI RED: 1. Čitanje revizijskega poročila Zadržne zveze v Celju ter ukrepi vsled tega. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1911. 5. Voitev načelstva in nadzorstva. 6. Služajnosti. V Idriji, dne 1. aprila 1912. Načelstvo. 1191

Skoro milijon pisalnih strojev Remington je v rabi. Nobenega izdelka se ne proda toliko. Pisalni stroji Remington Normalni modeli, Tabulatorski modeli, Računajoči modeli, Specialni modeli. Po vrednosti in kakovosti nedosežno. Glogowski & Co. c. in kr. dvorni dobavitelji GRADEC, Joanneumring 8. Tel. 384.

Ceno posteljno perje priporoča Anton Polednak, Gradec, Mariahilferstr. 111. Ustanovljeno 1827. po najnižjih cenah. Sivo perje (1, kg) od K -70, Posteljni koci od K 2-80, Modroci iz afrika od K 12-20, Boljše pučeno 1-20, Posteljni vstavki 16-18, Modroci iz afrika 3del. 18-20, Belo perje 2-2, Blaznice 3-32, Žimnice 9-40, Siv napoli puh 2-60, Pernice 9-40, Siv puh 3-5, Rdeče (ronge) odeje 5-2, Bel napoli puh 4-6, Satinaste odeje 6-70, Preginjala posteljna 4-4, Bel puh 6-8, Svilnotklotove odeje 8-70, Prevlake posteljne 4-4, Zima -90, Modroci iz morske trave 8-4.

Stražnik se sprejme pri gospodarskem odboru trga Ribnice na Dolenjskem. Nastop službe 1. julija t. l. Natančnejši pogoji izvedo se pri gospodarskem odboru v Ribnici, kamor je tudi prošnje pošiljati.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnokoristne namene.

Udovec išče gospodinjo za Ljubljano ne izpod 30 let, k trem otrokom od 8 do 12 let. Sivilje ali kuharice imajo prednost. Ponudbe pod "Slučaj" na uprav. "Slov. Nar." 1170

Spalna oprava se cenó prodaja. Rimaka cesta št. 16, pri mizarju. 1185

Lončarski pomočnik. oženjen, se sprejme za izdelovanje peči z dobro plačo takoj v lončarsko tovarno Griže nad Celjem, Štajersko. 1103

Sprejme se takoj kavarniški vajenec s primerno šolsko naobrazbo v kavarno "Central" v Ljubljani. — Pismene ali ustmene ponudbe naravnost na kavarno. 1154

Globin je najboljšje čistilo za čevlje. Založništvo izredno Globin, urvidke Fritz Schütz jun., d. z. o. z.

Malo rabljeni pisalni stroj Remington X, zadnji model z vidno pisavo se takoj prodaja. Vprašanja na naslov: Poštni predal šte. 76, Ljubljana. 1173

POZOR! POZOR! Naznanjam cenj. damam tu in na deželj, da prodajam do 8. maja vse blago, nahajoče se v moji trgovini in sicer: siamnike, otroške kapice, sportne kape kakor tudi vse potrebščine za modistke zaradi preselitve po globoko znižani ceni. Opozarjam obenem cenj. dame, da bodem moj salon znatno povečala in se bode nahajal od 8. maja nadalje na Starem trgu šte. 21. Minka Horvat, modistinja.

Lepa prilika za mlade trgovci!
V najem se da, oziroma proda takoj iz
proste roke radi preselitve dobro idoča

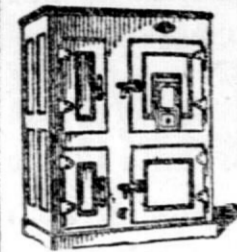
trgovina in gostilna

tik farne cerkve. Zraven je približno
16 ha zemljišča. 1166
Kdo, pove upravnistvo »Slov. Narod«

Prva domača tovarna

omar za led

Simona Praprotnika
v Ljubljani, Jenkova ulica 7.

Prevezemajo se vsa v
stavbo in pohištveno
mizarstvo spadajoča
deja, katera se točno
in po najnižjih cenah
izvršujejo.

Velika zaloga gostilniških okroglih miz.
Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštino prosto.

Za velikonočne praznike

si dovoljuje

turdka H. Suttner .: Mestni trg št. 25

stare cenjene odj-ma ce ocozoriti

na svojo na bogatejšo zalogo vseh vrst ur kakor tudi draguljev,
zlatnine srebrnine in sploh vseh v to stroko spadajočih vredme-ov,
katere je tako ustvila da bode lahko vsak cenj odimatec popol-
noma postrežen po svojem okusu in se bo usako naročilo veščio v
popolno zadovoljnost. Za solidno realno in točno postrežbo omčim.

Za obilen obisk se priporoča z velespoštovanjem

turdka H. Suttner .: Mestni trg št. 25.

Prof. dr. pl. Valenta

se je povrnil
in zopet ordinira.

Razpis službe.

Generalni zastop ces. kr. priv.
zavarovalne družbe »Avstrijski Fe-
nika« v Ljubljani sprejme takoj
representativnega, v vseh zavarovalnih
strokah izurjenega 1177

potovalnega uradnika

proti mesečni plači 200 K in z drugimi
postranskimi dohodki. Prošnje z vsemi
spricvali vložiti je do 15. aprila t. l.

Obl. koncesionirana

posredovalnica za mestno zastavljalnico

od 26. marca t. l. naprej posreduje

za vsa v zastavljalnico stroko spadajoče posle
v Kolodvorski ulici 6, pritličje.

Pojasnila brezplačno.

Fran Bergant.

Šivilje

se sprejmejo

H. Singer, Gosposka ul. 4.

Uradniško hranilno društvo v Gradcu
F. Z. Z. O. Z.

Osební kredit

in dolgoroka
posojila za ranžiranje

uradnikom, profesorjem, učiteljem
penzionistom i. dr. ob najugodnejših
pogojih, event. tudi brez porokov proti en-
kratnemu plačilu v poroštvni sklad — Nika-
kih predstrškov. Podrobnosti v prospektih

Hranilne vloge

se sprejmó od vsakogar in se obrestu-
jejo dnevno po 4 1/2%, ob 60dnevni odpo-
vedi pa pri zneskih nad K 1000 po 5%.
Obresti se polletno pripisejo h kapitalu.
Rentni davek se ne odbije. Stanje vlog kron
4.200.00 Jamstvo: zadružni deleži v iznosu
K 5.400.000

Pojasnila daje:

Josip Kosem, Ljubljana, Krakovski nasip 22,
ob ponedeljkih sredah in petkih od sol. 3. do pol. 4. popoldne

Kupujte v slovenski trgovini!

Otročje predpasnike,
oblekce, av-
bice, čepice, klobučke, no-
gavice, perilo, kakor tudi
raznovrsto perilo in modno
blago za dame in gospode
kupiš najceneje v

modni trgovini

O. Jezeršek

v Ljubljani, nasproti rotovža.

Dijakom in diškinjam popust!

Hotel Tratnik

„Zlata kaplja“

Ljubljana, Sv. Petra cesta števil. 27

Priporoča lepe zračne

tujске sobe

po znižanih cenah.

Priznana dobra kuhinja in izborna naravna vina.

Za večje pojedine, senčevanja ali
družbena zborovanja sta sedaj vedno
na razpolago dva lepi posebni sobi.
Postrežba dobra, cene primerne, za večje
pojedine po dogovoru.

Stalni gostje imajo znižane cene.

Priporočata se cenj. občinstvu in slavn
društvom z velespoštovanjem

L. A. Tratnik.

Domača tvrdka.

Modni salon

Marija Götzl

Zidovska
ulica št. 8.

Največja zaloga vsakovrstnih slamnškov, športnih čepic in oblik zadnje
novosti pravkar došla. — Žalni klobuki vedno v zalogi.

Raznovrsten nakit, svila in druge modistovske potrebščine v veliki
izbiri.

Modelni klobuki so cenj. damam na ogled samo v trgovini.

Za obilen poset se priporoča z velespoštovanjem

956

Marija Götzl.

Za modistinje vse modne potrebščine z zmernim popustom.

Priporoča se domača najnovejša
konfekcijska trgovina

Maček & Komp

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri,
ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Radi preogromne zaloge

:: nad 20.000 svežih komadov ::
spomladanskih in letnih oblek,
površnikov, raglanov, klobukov,
slamnikov in čepic za gospode,
dečke, otroke, ter konfekcije za
dame in deklice, kakor kostumov,
raglanov, mantil, kril, bluz in
slamnikov.

prodajam do Velike noči
po znatno znižani ceni.

„Angleško skladišče obiek“

:: O. Bernatovič ::

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

130 lastnih
podružnic doma
in v inozemstvu.

957

Prve vrste elegantna
in po niski ceni so naša

obuvala

Alfred Fränkel kom. dr.

Največje podjetje svoje vrste v monarhiji.

Frodajalnica v Ljubljani:

Stritarjeva ulica